Gəncə Dövlət Universiteti

BAKALAVRİAT TƏHSİL SƏVİYYƏSİNİN 050408 – MENECMENT İXTİSASI ÜÇÜN TƏHSİL PROQRAMI VƏ FƏNLƏR ÜZRƏ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

GƏNCƏ-2024

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

GƏNCƏ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

BAKALAVRİAT TƏHSİL SƏVİYYƏSİNİN

050408 – MENECMENT İXTİSASI ÜÇÜN

TƏHSİL PROQRAMI VƏFƏNLƏR ÜZRƏ

TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

Gəncə Dövlət Universitetinin "Menecment və turizm işi " kafedrasının 30.01.2024- cü il tarixli iclasında müzakirə edilərək bəyənilmiş və qəbul edilmişdir.

Əli Aydın oğlu Allahverdiyev

Gəncə Dövlət Universitetinin “ Menecment və turizm işi ” kafedrasının müdiri, dosent, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

GİRİŞ

Təlim nəticələri anlayışı tələbəyə yönəlmiş ali təhsil sisteminin başlıca konseptual əsasını formalaşdırır. Təlim nəticələri təhsil prosesini tamamladıqdan sonra tələbənin nəyi bilməli, anlamalı və ya nümayiş etdirə bilməli olduğuna dair ifadələrdir.

Gözlənilən təlim nəticələri hər kurs və proqram üzrə tədris başlamazdan əvvəl yazılmalı və tədris prosesi zamanı professor- müəllim heyətinin üzvü və tələbə arasında dialoq vasitəsilə inkişaf etdirilməlidir.

Təlim nəticələrindən istifadə kvalifikasiyaların qiymətləndirilməsində iştirak edən müəssisələrə, işəgötürənlərə və digərlərinə kvalifikasiyaları daha aydın anlamağa yardım etmək üçün kvalifikasiyaların təsvirində istifadə edilən ortaq dildir.

Proqram və fənlərin təsvirində təlim nəticələrindən istifadə proqramın, yaxud modulun sonunda tələbələrdən nə gözlənildiyini onlara daha aydın şəkildə çatdırır. Təlim nəticələrinin üstünlüklərindən biri ondan ibarətdir ki, tələbələrdən nəyə nail olmaq tələb olunduğu və nailiyyətlərini necə nümayiş etdirmək lazım olduğu aydın surətdə göstərilir.

Metodik tövsiyədə **050408 – "MENECMENT"** ixtisası üçün təhsil proqramı üzrə təlim nəticələri, fənlər üzrə təlim nəticələri, eləcə də tədris olunan fənlərin və təhsil proqramının təlim nəticələrinin matrisi verilmişdir.

Təlim nəticələrinin kvalifikasiyaların qiymətləndirilməsində iştirak edən maraqlı tərəflərə daha aydın və anlaşıqlı olması üçün mütəmadi olaraq ayrı-ayrı fənlərin təlim nəticələri kafedrada yaradılmış komissiya tərəfindən ekspertiza edilir.

MƏZUNUN KOMPETENSİYALARI

Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir:

- İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına;
- İxtisası üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;
- Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə;
- Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə bacarıqlarına;
- İş yerində informasiya texnologiyalarından istifadə etmək qabiliyyətinə;
- Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyy ətinə;
- Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;
- Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;
- Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına;
- Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə elmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;
- Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və eiik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;
- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına.
- Mürəkkəb sistemləri təhlil etmək, əlaqələri aşkarlayıb dərk elmək, müxtəlif sahələrdə və fərqli səviyyələrdə sistemlər arasında əlaqə prinsiplərini dərk etmək, qeyri-müəyyən şəraitdə fəaliyyət göstərmək (sistemli düşüncə kompetensiyası).
- Gələcəyin (mümkün, ehtimal edilən və arzu olunan) fərqli variantlarını dərk etmək və qiymətləndirmək qabiliyyəti, gələcək haqqında aydın fikir formalaşdırmaq, fəaliyyyətin mümkün nəticələrini qiymətləndirmək, risk və baş verən dəy işiklkləri nəzərə almaq (proqnostik kompetensiya).
- Yerli və daha yüksək səviyyələrdə davamlılığın təmini və yüksəldilməsinə yönəldilmiş novator qərarların kollektiv işlənməsi və gerçəkləşdirilməsi bacarığı (strateji baxış kompetensiyası).
- Başqalrından öyrənmək, digərlərinin tələbatlarını, fikirlərini və hərəkətlərini anlamaq (empatiya)qrupda yaranan konfliktləri həll etmək, problemlərin həllinə yönəlik kollektiv və çoxtərəfli əməkdaşlıqda iştirak (kollektiv iş kompetensiyası).
- Qəbul edilmiş norma, yanaşma və fikirləri təhlil etmək, öz baxışlarını və fəa'iyyətini kriiik qiymətləndirmək, davamlı inkişaf məsələləri ilə bağlı

diskussiyalarda öz mövqeyini müdafiə etmək (kritik düşüncə kompetensiyası).

-Cəmiyyətdə öz rolunu kritik qiymətləndirmək (özünüdərketmə kompetensiyası).

- Mürəkkəb problemlərin həlli məqsədilə problemə yönəlik fərqli yanaşmalardan istifadə bacarığı, sadalanan kompetensiyalar əsasında kompleks və ədalətli qərarların qəbulu (problemin kompleks həlli kompetensiyası).
- Fərqli baxış və yanaşmaların dərk edilməsi və kompleks təhlili, geniş inteqrasiya və dünyada artan müxtəlifliyin fərqli perspektivlərinin ümumiləşdirilməsi (multikultural yanaşma və açıqlıq).
- Sahələrarası yanaşmaların formalaşdırılması və qərarların qəbulu bacarığı (sahələrarası kommunikasiya).

Təhsil proqramının sonunda məzunlar aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnməlidir:

- İqtisadi nəzəriyyənin əsaslarını, müəssisə və fərd səviyyəsindəki davranışları, əsas sosial- iqtisadi göstəriciləri, problemləri və prosesləri bilmək; (PK-1)
- Fərqli rəqabət sistemlərindəki bazarların xüsusiyyətlərini, müxtəlif bazar tiplərində firmaların fəaliyyət mexanizmini, qarşılıqlı əlaqələrin fərqli senarilərini bilmək; (PK-2)
- Makroiqtisadi terminologiyanı tam şəkildə mənimsəmək, açıq iqtisadiyyatı təhlil edə bilmək və nəzəri modellərdən istifadə etməklə təkliflər irəli sürməyi bacarmaq; (PK-3)
- Riyazi üsullar, kəmiyyət və hesablama metodları üzrə bacarıqlara malik olmaq və bu üsul və metodlardan istifadə etməklə optimal qərarlar verə bilmək; (PK-4)
- İşində ümumi porifilli və ixtisaslaşdırılmış proqaram təminatından (Excel, Word, Power Point, Photoshop və ya analitikproqramlardan hər hansı biri ilə (SPSS, Stata, Python kimi proqramlarla) işləmək, sadə analizləri eməyi bacarmaq; (PK-5)
- İqtisadi məlumatların təhlili və sistemləşdirilməsi üçün statistik biliklərə sahib olmaq, kəmiyyət və keyfiyyət məlumatlarını toplamaq, təhlil etmək və proqnozlaşdırmanı bacarmaq; (PK-6)
- İqtisadi məsələlərin empirik tədqiqində ortaya çıxan problemləri həll etmək üçün ekonometrik metodologiyanı öyrənmək və tətbiq edə bilmək; (PK-7)
- İdarəetmə və təşkilatla bağlı baza biliklərə yiyələnmək, ixtisas üzrə məlumatları analitik və sistematik şəkildə təhlil edə bilmək; (PK-8)
- Mühasibatın elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərə sahib olmaq; (PK-9)
- Maliyyənin elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərə sahib olmaq; (PK-10) - İqtisadiyyatı regional və sektorial olaraq təhlil etməyi bacarmaq, kənd təsərrüfatı, sənaye və xidmət sektorunun iqtisadi

inkişafdakı rolunu və əhəmiyyətini bilmək, sahə üzrə yeni konseptləri şərh edə bilmək; (PK-11)

- Milli iqtisadiyyatın makroiqtisadi mənzərəsini, sosial-iqtisadi göstəricilərin dinamikasını; iqtisadi siyasətin əsas konturlarını bilmək, sektorial təhlil aparmağı bacarmaq; (PK-12)
- Marketinq fəaliyyətinin elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza b.üklərinə sahib olmaq; (PK-13)
- İdarəetmədəki və təşkilatdakı mövcud problemləri qavrama və həlli yollarını təklif etmək ilə bağlı biliklərə sahib olmaq; (PK-14)
- Biznesin idarə edilməsi üzrə müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmaq, onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etmə bacarığına sahib olmaq; (PK-15)
- Karyera barədə ilkin anlayışları, karyera inkişaf fəaliyyətlərini, iş müsahibəsinə hazırlıq prosedurlarını və müsahibə texnikalarını bilmək, karyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də iş üçün müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rezüme, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacarmaq; (PK-16)

- Vaxtın effektiv idarə edilməsini, stres menecmentini, kreativ, tənqidi və analitik düşüncə formalarım bilmək, problem həll etmə və qərarvermə texnikalarına, natiqlik bacarıqlarına sahib olmaq, eləcə də komanda işinin qurulmasını bilmək və liderlik prinsiplərinə yiyələnmək; (PK.-17)
- Layihələrin idarə edilməsində və digər çox istifadə olunan proqram təminatlarından istifadəni bacarmaq, iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya vasitələrindən istifadə etməyi bacarmaq; (PK-18)
- İxtisasla bağlı anlayış və terminlərin mənasını bilmək və onları tətbiq etmək bacarığına malik olmaq; (PK-19)
- Sahibkarlıq və təşəbbüskarlıq ruhunun (start-up və s.) formalaşdırılması ilə yanaşı, innovativ və yaradıcı ideyaların hazırlanması ilə bağlı biliklərə sahib olmaq; (PK-20)
- Biznesin əsasları, idarəetmə, istehsalın təşkili, təşkilatı davranış, insan resurslarının idarəedilməsi, mühasibatlıq və maliyyə işlərinin təşkili, marketinq, ictimaiyyətlə əlaqələr sahəsində işlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı baza biliklərə sahib olmaq; (PK-21)
- Təşkilatın məqsədlərinin, missiyasının, vizyonunun müəyyən edilməsində iştirak etmək, təşkilatın gələcəyinə dair proqnoz vermə və strateji qərərarların alınması üçün baza məlumatların hazırlanmasını bacarmaq; (PK-22)
- Təşkilati məqsəd və hədəflərə çatmaq üçün təşkilati strukturun optimal formada dizayn edilməsi ilə bağlı biliklərə sahib olmaq; (PK-23)
- Kollektivdə öz həmkarları ilə birgə işləməyi, optimal qərarlar qəbul etməyi və qruplara rəhbərliyi bacarmaq, idarəetmə metodlarına yiyələnmək və onları tətbiq etməyi bacarmaq; (PK-24)
- İstehsal fəaliyyətinin növünün, xarakterinin dəyişməsinə psixoloji və

praktiki cəhətdən hazır olmaq və konkret layihələr üzrə işləməyi bacarmaq; (PK-25)

- İdarəetmə formasından asılı olmayaraq istehsal və qeyri-istehsal sferasında fəaliyyət göstərən təşkilatlarda keyfiyyəti idarəetmə sisteminin qurulması işində iştirak etməyi bacarmaq; (PK-26)
- Müəssisə və təşkilatların güclü və zəif cəhətlərini analiz edə bilmək, onların qarşılaşa biləcəkləri imkan və təhditlərin analizini etməyi bacarmaq; (PK-27)
- Təşkilatların məqsədləri doğrultusunda insan resurslarını idarə etmə və onu idarə edərkən qarşıya çıxan problemləri həll etmyi bacarımaq, insan resurslarının idarə edilməsində müasir yanaşmaların tətbiq edilməsi bacarığına malik olmaq; (PK-28)
- İxtisas fəaliyyətinin növünün və xarakterinin dəyişməsinə pedaqoji, metodiki və psixoloji cəhətdən hazır olmaq, fənlərarası layihələr üzərində işləməyi bacarmaq; (PK.-29)
- Müəssisənin daxili və xarici fəaliyyət məsələlərinə dair mütəxəssis məsləhətləri vermək və təşkilati funksiyaya əlavə dəyər qatmaq, gələcəyə dair strateji inkişaf planalarının qurulmasına dəstək vermək və dəyişən iş şəraitinə hazır olmaq; strateji məqsədlərə nail olmaq üçün təhlil etmək bacarığına malik olmaq və effektiv dəyişikliklərin səmərəli idarə edilməsinə və iş prosesinin yaxşılaşdırılmasına aparan yenilikçi dəyərə malik olmaq; (PK- 30)
- İdarəetmə uçotu və maliyyə menecmentinə giriş, o cümlədən mühasibat məlumatlarının təşkilaıi fəaliyyətin idarə edilməsi və nəzarətində rolu, maliyyələşdirmə və büdcə tərtibatı, qərarların qısa və uzun müddətdə qiymətləndirilməsini bacarmaq; (PK-31)
- Potensialın təhlilini, proseslərin dizaynını, proses və biznesə yeniliyin və innovasiyaların tətbiqini və onun idarə edilməsini, eləcə də keyfiyyətin, əməliyyat risklərinin, qiymət və gəlirlərin idarə edilməsini və təhlilini bacarmaq; (PK-32)
- Biznes planın hazırlanması, biznesin qurulması və idarəedilməsi sahəsində işlərin təşkilini bacarmaq, marketinq sahəsində müştəri davranışını, seqmentləşdirməsin!, hədəfini, bazar araşdırmaları kimi təməl biliklərə malik olmaq; (PK-33)
- Peşəkar və etik davranışın əsas prinsiplərinə uyğun hərəkət etmək üçün biznes və ictimai mənafe dəyərini təşviq edən müvafiq etik davranış qaydalarını, qanunları və tənzimləmə mexanizmini bilmək və onların həyata keçirilməsini təmin etmək; (PK-34)
- Korporativ idarəetmə və təşkilati dizayn (Corporate Governance and Organisational Design) üsulları haqqında biliklərə sahib olmaq; (PK-35)
- Müasir layihə idarəetməsi yanaşmalarını tətbiq edə bilmək; (Agile, Scrum); (PK-36)
- Müxtəlif müəssisə və təşkilatlarda əməliyyatların idarə edilməsi üzrə əsas nəzəri biliklərə, eləcə də proseslərin və əməliyyatların idarə edilməsi üzrə metodların təkmilləşdirilməsi bacarıqlarına sahib olmaq.

(PK-37)

- Korporativ mədəniyyətin inkişafı etdirməyə dair biliklərə sahib olmaq; (PK-38)
- inkişaf etmiş məlumat analitikasını (vizualizasiya, xətti və logistik reqressiya), optimal qərarın verilməsi və modelləşdirmə haqqında biliklərə sahib olmaq; (PK-39)
- Risklərin, onların səviyyəsinə təsir edən amillərin qiymətləndirilməsini bacarmaq və risklərin idarə edilməsi istiqamətində biliklərə sahib olmaq; (PK-40)

050408 -"MENECMENT" İXTİSASI
TƏHSİL PROQRAMI VƏ FƏNLƏR ÜZRƏ
TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

TƏHSİL PROQRAMININ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ (PTN)

PTN 1 Azərbaycanın yaxın tarixi ilə bağlı ümumi anlayışın formalaşdırılması və yaxın tarixə nəzər yetirilməsi, humanitar fənlərlə bağlı menecment əsaslı bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi.

PTN 2 Tələbələrin ən az 1 xarici dil bacarığının təkmilləşdirilməsi, baza kompüter biliklərinə və təməl riyazi biliklərin qazanmasının təmin edilməsi.

PTN 3 İqtisadi və idarəetmə biliklərinin inkişaf etdirilməsi və ekonometrika və statistika sahələrində baza savadının veri 1 məsi.

PTN 4 Menecment sahəsində əldə edilmiş qabaqcıl nəzəri və praktik biliklərdən istifadə etmək və bu sahədə oriji nal fikirləri ink i şaf etdirmək.

PTN 5 Menecmentin əsasını təşkil edən digər fənlərdən faydalanmaq və bu fənlər haqqında qabaqcıl biliklərə sahib oİmaq.

PTN 6 Menecment sahəsindəki nəzəri müzakirələri şərh edə bilmək və əlaqəli ədəbiyyata töhfə vermək.

FƏNLƏR ÜZRƏ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ (FTN)
ÜF-B00 Ümumi fənlər
ÜF-B01 Azərbaycan tarixi

1. Azərbaycanın dünyanın ən qədim yaşayış məskənlərindən,ilk sivilizasiya məkanlarından biri olmasını müəyyən etməyi bacarmaq.
2. Azərbaycanın qədim,orta əsrlər və yeni dövrdə dövlətçiliyinin təşəküllü şəraitini, siyasi, beynəlxalq amilləri təhlil etməyi bilmək.
3. Azərbaycan xalqının təşəkkülü, formalaşmasında ideoloji, iqtisadi və mədəni amillərin rolunu təh 1 i 1 etməyi bacarmaq.
4. Azərbaycan xalqının mürəkkəb, həm də qəhrəmanlıq nümunələri ilə zəngin tarixinin mərhələlərini, hər dövrün fərqli xüsusiyyətlərini təhlil etməyi bacarmaq.

5.Azərbaycan dövlətinin müasir dünyada yeri və rolunu sistemli şəkildə öyrənmək.
6.Azərbaycan tarixinin inkişafının tarixi təcrübəsindən düzgün nəticələr çıxarmağı b i 1 mək.|

ÜF-B02 Xarici dildə işgüzar və akademik kommuniksaiya 1
ÜF-B03 Xarici dildə işgüzar və akademik kommuniksaiya 2

1.Ümumi ingilis dilində dinləmə,danışıq,oxu və yazı bacarıqlarına yiyələnmək, gündəlik söhbətləri eşidib anlama, onlara qeyri-rəsmi cavab vermə,dialoq qurma, mürəkkəb cümlələri düzgün zaman formasında şifahi işlətmə,ingilis dilində kiçik paraqrafların,qeyri-rəsmi məktubların yazılması,habelə kiçik mətnlərin oxuyub anlama,mətnlər üzrə suallara cavab vermə, A2 səviyyəsi üzrə lüğətə yiyələnmək;

2.Ümumi ingilis dilində B 1 səviyyədə dialoqları dinləyib anlamaq, həmin səviyyə üzrə sözlərdən istifadə etməklə mürəkkəb strukturlu tabeli və tabesiz mürəkkəb cümlələr qurmaq; 150 sözlük esselər yazmaq, effektiv giriş və nəticə yazmaq bacarıqlarına yiyələnmək; rəsmi-məktubların strukturunu öyrənmək; həmin struktur üzrə işgüzar məktubun yazılışına yiyələnmək;rəsmi təqdimatların edilməsi;
3.Ümumi ingilis dilində B2 səviyyəsində kinoları izləmək, kitabları oxumaq, onlar haqda şərh yazmaq, onları təhlil etmək,etdikləri təhlilləri təqdimatlar vasitəsilə dinləyiciyə çatdırmaq;
4.İqtisadi terminlərin, habelə işgüzar ingilis dili lüğətinə yiyələnmək,deskriptiv yazı növündən istifadə edərək qrafiklərin,cədvəllərin,faiz göstərən sirkulyar qrafiklərin akademik şifahi təsviri; 3-cü şəxsin adından istifadə edərək fikirlər irəli sürmə, ümumi akademik fikir mübadiləsi aparmaq baçarığı; l
5.İşgüzar mühitdə sərbəst dialoq, müzakirə,diskussiya aparmaq və debat etmək bacarığına yiyələnmək;özünü professional mühitdə ingiliscə təqdimetmə bacarığının formalaşması,
6.2-ci və 3-cü conditional cümlələrin şifahi nitqdə düzgün işlədilməsi, vasitəli nitqdə olan dialoqların vasitəsiz nitqdə şifahi istifadə etmə bacarığının inkişafı, akademik söz bazasına yiyələnmə və onlardan şifahi nitq zamanı asanlıqla istifadə edilməsi bacarığı; rəvan ingilis dilində akademik şəkildə danışma bacarığına yiyələnmə

ÜF-B04 Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya
1.Qloballaşma şəraitində Azərbaycan dili və ona göstərilən dövlət qayğısı ilə bağlı məlumatlara yiyələnmək. Dövlət dili haqqında fərman və sərəncamlar, "Ulu öndər Heydər Əliyev və Azərbaycan dili" mövzusunda təqdimatlar hazırlamağı öyrənmək. "Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya" fənninin məqsəd və vəzifələrini bilmək. |
Kommunikasiyanın forma və funksiyaları, kommunikasiya səviyyələri barədə biliklərə sahib çıxmaq.
2.Akademik kommunikasiya prosesində köməkçi nitq hissələrinin rolunun nədən ibarət olduğunu mənimsəmək. Şifahi və yazılı kommunikasiyalar, habelə nitqə verilən tələblər: nitqin düzgünlüyü, dəqiqliyi, aydınlığı, səlisliyi, təmizliyi, yığcamlığı, sadəliyi, zənginliyi , rabitəli 1 iyi və digər önəmli məsələlərin rolunu müasir tələblər səviyyəsində öyrənmək.
3.Kommunikasiya ritorikasının nədən ibarət olduğunu, ədəbi dilin üslublarını, Azərbaycan ədəbi dilinin aktiv və passiv leksikasını bilmək. Ədəbi dil və kommunikativlik, kommunikativliyin növləri, kommunikativlikdə rabitə və kommunikativ strategiya və yaradıcılıq texnologiyalarını mənimsəmək.
4.Dinləmə mədəniyyəti və dinləmənin kommunikasiya növü kimi mahiyyətini öyrənmək. Dinləmə və diqqət, dinləmə formaları, dinləmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinin önəmini qavramaq. Kommunikasiya mədəniyyəti, danışıq etikası və müraciət etiketləri barədə məlumatlara yiyələnmək. Təşkil olunmuş nitqin (mühazirə, məruzə, çıxış, spontan nitq) özünəməxsusluğunu bilmək.

5.Müasir Azərbaycan dilinin işgüzar üslubu barədə məlumatları və qaydaları öyrənmək. İşgüzar kommunikasiyada məktubların rolu, elektron və onlayn kommunikasiyalar barədə biliklərini zənginləşdirmək.
6.Rəsmi-işgüzar sənədləri dili barədə məlumatları öyrənmək. İşgüzar kommunikasiyaların növləri və formaları, həmçinin dili və üslubu barədə məlumatlara yiyələnmək. İşgüzar kommunikasiyada Azərbaycan dilinin saflığının, orfoqrafıya qaydalarının və cümlə quruluşuna əməl olunmasının mahiyyətini öyrənmək. İşgüzar ritorika haqqında nəzəri və praktik çalışmalara sahib çıxmaq. l

SFÜ-B00 Seçmə fənlər

SFÜ-B01 I Blok

SFÜ-B01 1.Fəlsəfə

1. Cəmiyyətin problemlərini, dünyagörüşünü, tarixi mövqeyini, mənəvi-idrakı dəyərlərini təsvir edir.
2. Qədim və Antik cəmiyyətdə fəlsəfi düşüncənin formalaşmasını və səciyyəvi xüsusiyyətlərini şərh edir.
3. Bütün dövrlər üzrə ictimai-iqtisadi münasibətlərdə təhkimçiliyin, siyasi-hüququ və mənəvi həyatda dini ideologiyanın hökmranlığını və fəlsəfəyə, elmə, incəsənətə, əxlaqa təsirini izah edir.
4. Yeni dövr və klassik alman fəlsəfəsində yeni dövr anlayışının meydana gəlməsi səbəblərini təhlil edir.
5.Fəlsəfənin maddi-iqtisadi, sosial-siyasi və mənəvi-mədəni həyatda əsaslı dəyişikliklərinin xüsusiyyətlərini tarixi cərəyanların mahiyyətini müqayisə edir.
6. Azərbaycan fəlsəfəsinin bütün dövrlərini: qədim dövrü, orta əsrləri və yeni dövrü müqayisə edir.

SFÜ-B01 2.Sosiologiya

1. Sosiologiya elmi, onun obyekti, predmeti barədə ətraflı təsvir edir.
2. Həm nəzəri, həm emprik, həm də tətbiqi sosiologiya barəsində əldə edilmiş biliklərlə sosial işçiyə öz fəaliyyətini daha məzmunlu şəkildə izah edir.
3. Sosiologiya elminin metodlarından sosial həyatda istifadə edir.
4. Sosioloji araşdırmalarda seçmə metodlardan tətbiq edir.
5. Sosiologiya elmində geniş yayılmış müşahidə, sənədlərin təhlili, fokus qrup, anket sorğusu, müsahibə, ekspert sorğusunu praktik həyatda tətbiq edir.
6. Sosioloji araşdırmalarda riyaziyyat elminin metod-larından istifadə edərək təhlillər aparır.

SFÜ-B01 3. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları

1. Cəmiyyətin mövqeyini, hüquq və azadlıqlırını mədəni dəyərlərini təsvir edir.

2. Cəmiyyətdə dövlət və hüquq kimi sosial düşüncənin formalaşması və inkişafının xüsusiyyətlərini normalar vasitəsilə izah edir.
3. Konstitusiyanın inkişaf tarixi, onun ictimai-iqtisadi münasibətlərdə rolu, dövlət və ictimai həyatda baş verən qarşılıqlı münasibətləri şərh edir.
4. Müasir dövrdə yeni quruluşun anlayışını, sosial, hüquqi, iqtisadi və dövlət, cəmiyyət, mülkiyyət münasibətlərini müqayisə edir.
5. Sosial, siyasi, hüquqi və iqtisadi inkişafın zəruriliyini və səbəblərini əsaslı ifadə edir.
6. Xalq hakimiyyətini dövlət hakimiyyətinin çoxşaxəliliyini, insan və vətəndaşların hüquq bərabərliliyini, vəzifələrini, dövlətin idarə edilməsi prinsiplərini təhlil edir.

SFÜ-B01 4. Məntiq
1. Mücərrəd təfəkkürün anlayış, hökm və əqli nəticə kimi əsas formalarının məntiqi səciyyəsini təsvir edir.
2. Arqumentasiya prosesini formal məntiqin əsas prinsiplərinə əsaslanaraq düzgün, yaradıcı, ümumiləşdirilmiş şəkildə izah edir.
3. Yazılı və şifahi arqumentləşdirilmiş mühakimələrdə formal-məntiqi qanunların əsas tələblərinə uyğun olaraq, sual və cavab məntiqində arqumentasiya mədəniyyətini nümayiş etdirir.
4. Deduktiv əqli nəticələr vasitəsilə arqumentləşdirilmiş mühakimələrdə mümkün situativ variantları modelləşdirən məsələləri və onlara uyğun çalışmaları həll edir.
5. Peşə və gündəlik həyatda hər hansı məsələ haqqında öz nöqteyi-nəzərindən arqumentləşdirilmiş qaydada, induktiv əqlinəticələrə əsasən məntiqi nəticələr çıxarır.
6. Anoloji yolla əqli nəticə çıxarmağın ən müxtəlif üsullarına əsasən dünya və ölkəmizdə baş verən mürəkkəb sosial inkişaf proseslərini məntiqi düzgün əsaslandırır.

SFÜ-B01 5. Etika
1. Əsas əxlaqi anlayışlar kimi çıxış edən xeyir və şərin mahiyyətini dərk edərək, sosial həyatda üzləşdiyi situasiyaları xeyir və şər prizmasını təsvir edir.
2. İstər qədim və orta əsrlər tarixində, istərsə də müasir dövrdə geniş yayılmış incəsənət növlərinin mahiyyətini dərk edir.
3. Sosaial-əxlaqi fəzilətlərin mahiyyətini, əməksevərlik, vətənpərvərlik kimi formaların cəmiyyət həyatında rolunu izah edir.
4. Estetikanın və bəşəriyyətin estetik zövqünün formalaşma tarixində xüsusi əhəmiyyət kəsb edən estetik konsepsiyaların mahiyyətini və onara tənqidi münasibəti təhlil edir.
5. Əsas estetik kateqoriyalar kimi çıxış edən gözəllik və eybəcərlik, ülvilik və rəzillik, faciəvilik və komiklik kimi anlayışların məzmununu öyrənərək onlarda estetik tərbiyə və estetik zövq formalaşdırır.
6. Azadlıq, məsuliyyət, vicdan, borc, ləyaqət və qürur kimi anlayışların məzmunu çərçivəsində insan davranışını dəyərləndirir.

SFÜ-B01 6. Multikulturalizmə giriş
1. Multikulturalizmin əsas nəzəriyyəçiləri və konsep-siyalarının xüsusiyyətlərini təsvir edir.
2. Multikulturalizm, onun formalaşması və inkişaf mərhələləri, Qərb ölkələrində nəzəriyyəsi və təcrübəsi haqqında mülahizələrini izah edir.
3. Qərb ölkələrində və Azərbaycanda baş verən sosial- mədəni proseslərin mahiyyətini şərh edir.
4. "Mədəni müxtəliflik" problemləri ətrafında ideoloji və siyasi mübarizəni təhlil edir.
5. Çoxmillətli sosial-mədəni mühitdə müasir xarici təcrübədən istifadə edir.
6. Multikultural mühitdə münaqişələrin həll üsulları və iş bacarıqlarının praktik tətbiqi mexanizmlərini əsaslandırır.

SFÜ-B02 II Blok

SFÜ-B02 1.İnformasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə)
FTN 1 .Kompüter şəbəkələri, şəbəkə resursları, şəbəkə kartı haqqında olan məlumatlarla tanış olmaq.
FTN 2. Naqilsiz şəbəkələr, fərdi şəbəkələr, bluetooth texnologiyaları haqqında olan bilikləri mənimsəmək.
FTN 3. Şəbəkə proqram təminatı, şəbəkə əməliyyat sistemləri haqqında bilikləri əldə etmək.
FTN 4. TCP/İP ünvanları, İP ünvanlaşma ilə tanış olmaq.
FTN 5. HTML ilə tanışlıq. Bu dildə işləmək imkanlarını əldə etmək.
FTN 6. CSS-in HTML sənədə daxil edilməsi vərdişlərini əldə etmək.

SFÜ-B02 2.İnformasiyanın idarə edilməsi
1. İnformasiya sisteminin əsas anlayışlarını, təsnifatını və orda gedən prosesləri təsvir edir.
2. İnformasiya sistemləri xidmətlərinin idarə edilməsini (funksiyalar, proseslər, ölçmələri) izah edir.
3. İnformasiya sistemlərinin fəaliyyəti və inkişaf etdirilməsi xərclərinin qiymətləndirilməsini tətbiq edir.
4. İnformasiya texnologiyaları servisləri və biznes üçün sahibolmanın icmal dəyərini anlayır.
5. İnformasiya texnologiyalarının inkişafı layihələrini təhlil edir.
6. Mürəkkəb informasiya sistemlərinin tətbiqinin standart metodikalarını tətbiq edir.

SFÜ-B02 3.Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş
1. Bazar iqtisadiyyatını səciyyələndirən biznes və sahibkarlığı təsvir edir.
2. Bazar sistemində baş verən sosial-iqtisadi prosesləri nəzəri və praktiki baxımdan izah edir.

3. Bazar iqtisadiyyatının əsas anlayışları olan sahibkarlığın və biznesin iqtisadi mexanizm kimi fəaliyyətlərin cəmiyyətin və hər bir insanın həyatında əhəmiyyətli rol oynamasını əsaslandırır.
4. Azərbaycanda sahibkarlığın və biznesin inkişafı potensiallarını təhil edir.
5. Potensialları olan şəxslərin, subyektlərin sahibkarlıq və biznesə qoşulmaları imkanlarını təhlil edir.
6. Sahibkarlığın və biznesin strateji baxımdan inkişafı imkanlarını və gələcək dövr üçün əhəmiyyətini əsaslandırılır.

SFÜ-B02 4. Politologiya
1. Politologiyanın əsas anlayışlarını təsvir edir.
2. Siyasi elmin nəzəri biliklərinə əsaslanaraq cəmiyyətdə və dünyada baş verən siyasi prosesləri izah edir.
3. Dövlət, siyasi sistem, siyasi şüur anlayışlarını mənimsəyərək insanın cəmiyyətdə gedən siyasi proseslərdə iştirakını, hər bir insanın bu prosesdə yeri və rolunu şərh edir.
4. Siyasi fikrin inkişaf mərhələlərini, Azərbaycanda siyasi fikrin inkişaf tarixi ilə bağlı əldə etdiyi məlumatlara əsasən siyasi fikrin gələcək inkişafı ilə bağlı mülahizələr təhlil edir.
5. Vətəndaş kimi siyasi partiya, hakimiyyət və seçkilərdə fəal iştirak edir.
6. Siyasi elmin əsas anlayışlarını, onların əsas mahiyyətini mənimsədiyinə görə konkret siyasi proseslərlə bağlı proqnoz verir.

İF-B00 İxtisas fənləri

İF-B01 İqtisadiyyata giriş

1 Baza iqtisadi anlayışları və onların qarşılıqlı əlaqəsini,iqtisadi subyektlərin davranış prinsip 1 ərini öyrənilməsi;
2 İqtisadiyyatda bazar mexanizminin rolu haqqında təsəvvürə malik olacaq,iqtisadi hadisə və prosesləri məzmun və formal təhlilinin ilkin vərdişlərini öyrədilməsi;
3 İqtisadiyyatda baş verən prosesləri başa düşmək üçün nəzəri bazaya malik biliklərin verilməs i;
4 Bazar mexanizminin əsas elementləri olan tələb təklif qiymət rəqabət onların qarşılıqlı əlaqəs ini;
5 Bazar iqtisadiyyatının fəaliyyət qanunauyğunluqlarını; ı
6 İqtisadi subyektlərin qərarların qəbul etmə mexanizmini;

İF-B02 Mikroiqtisadiyyat
1 Ev təsərrüfatının və firmalar tərəfindən iqtisadi qərarların necə verildiyini;
2 İqtisadi subyektlər tərəfindən verilən qərarların məhsulların miqdarlarına və qiymətinə, istehsal amillərinə və resurların bölüşdürülməsinə necə təsir

etməsini;
3 İstehlakçı davranışlarının fəaliyyətini öyrənir
4 Bazarın rəqabətlilyi baxımından əsas növləri olan: Təkmil rəqabətli bazar,inhisarçı rəqabətli bazar,oliqapo 1 ik bazar,inhisar bazarları haqq ı nda ümum i məlumatlar əldə edili r
5 İctimai nemətlərin iqtisadi mahiyəti və onların ümumi rifaha təsirinm öyrənilməsi
6 Bazar iqsadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünü təmin edə bilmədikdə , bazarın iflası zamanı iqsadiyyata dövlətin müdaxiləsinin zəruriliyini və bazar fəaliyyətinin yaxşılaşdırımasına yönəldi 1 m iş hökümətin siyasi t ədbirlərin i n öyrənilməsi

İF-B03 Makroiqtisadiyyat
1 Makroiqtisadi sabitliyi, dayanıqlı iqtisadi artımı, ehtiyatların tam istifadə olunmasını, | infılasiya və işsizlik səviyəsinin minimumlaşdırılmasını öyrənir

2 Makroiqtisadi tarazlığın məcmu tələb və məcmu təklif modeli *
3 Makroiqtisadi tarazlığın Keynsin gəlirlər və xərclər modeli
4 Vergi-büdcə və pul kredit siyasəti
5 Əmtəə və pul bazarlarında makroiqtisadi tarazlıq
6 Açıq və qapalı iqtisadiyyatın makroiqtisadi təhlili

İF-B04 Xətti cəbr və riyazi analiz
1 Xətti cəbri tənliklər sistemi, xətti fəza, xətti çevirmə və digər xətti təbiətə malik olan riyazi obyektləri öyrənməyi;
2 Diferensial və inteqral hesabınınköməkliyi ilə funksiya və dəyişən kəmiyyətlərin tədqiqini bi İməyi]
3 Qeyd edilən riyazi biliklər əsasında iqtisadi və texniki məsələlərin həllində riyazi təhlil aparmaq qabiliyyəti yaratmağı;
4 Riyazi üsullardan istifadə elməyi və riyaziyyatdan istifadə olunacaq fənlərin tədrisi üçün nəzəri baza formalaşdırmağı;
5 İqtisadi məsələlərin həllində effektiv-riyazi həll üsullarını seçməyi;
6 Riyazi modelləşmənin əsaslarının öyrənilməsini.

İF-B05 Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika
1 Təsadüfi hadisələrin və proseslərin baş verməsinin riyazi qanunauyğunluqlarını müəyyən etməyi ;
2 Məlumatların yığılmasının və müşahidələrin nəticələrinin emalının riyazi üsullarını öyrətməyi;
3 Öyrənilən riyazi üsullar əsasında iqtisadi və texniki məsələlərin həllində riyazi təhlil aparmaq qabiliyyətini yaratmağı;
4 Riyazi modelləşmənin həyata keçirilməsində effektiv riyazi həll üsullarını seçməyi;
5 Riyaziyyatdan istifadə olunacaq digər fənlərin tədrisi üçün nəzəri baza formalaşdırmağı;
6 Məntiqi və alqoritmik düşüncə tərzini formalaşdırmağı.

İF-B06 Ekonometrika

1 İqtisadi məsələnin formalaşdırılması və fərziyyələrin qurulması, iqtisadi məsələni təsvir etmək üçün zəruri olan göstəricilər sisteminin seçilməsi bacarıqlarımı əldə etmək '

2 İzaholunan və izahedici dəyişənlər üçün zəruri olan statistik məlumatların toplanması, I ilkin em a h və b u isti qamətdə zəruri biliklərə yiyə 1 ən m ə к

3 Modelin spesifikasiyasının qurulması, iqtisadi göstəricilər arasında əlaqənin formasının nəzəri əsaslandırılmasını bacarmaq

4 Ekonometrik modelin parametrlərinin və bütövlükdə modelin qiymətləndirilməsi, müvafiq testlərin realizə olunmasında müasir tətbiqi proqram paketlərindən istifadə bacarıqlarına y iy ələnmək

5 İzaholunan iqtisadi göstəricilərin proqnoz ssenarilərinin verilməsi və onlardan istifadə mexanizmlərinin hazırlanması bacarığına yiyələnmək

6 Ekonometrik modellərin nəticələrinin praktiki qərarların qəbul edilməsi üçün for-malaşdırılması bacarıqlarına yiyələnmək

İF-B07 Statistika

1 Praktiki vəzifələrin həlli üçün zəruri olan məlumatların toplanması, işlənməsi və təhlilinin statistik metodologiyasını mənimsəmək.

2 Statistik məlumatların toplanması, saxlanması, ilkin işlənməsinin üsul və metodlarını seçməyi və onların tətbiqini, müasir informasiya mənbələri ilə işləməyi bacarmaq _

3 Təsviri statistikanın metodları əsasında toplanmış statistik məlumatların ümumiləşdinlməsini, təhlil məqsədilə əlverişli formada təqdim etməyi bacarmaq.

4 İnformasiya əldə edilməsinin mühüm vasitəsi kimi statistik göstəricilərin hesablanmasını, onların izahını, optimal qərarların qəbul edilməsi üçün nəticələr formalaşdırmağı bacarmaq.

5 Statistik metodologiyanın praktiki tətbiqini, uçot və statistikanın beynəlxalq standartlarına və qaydalarına uyğun olaraq istənilən həcmdə məlumatlarla işləməyi, yüksək statistik texnologiyaların tətbiqini, düzgün və əsaslandırılmış nəticələri formalaşdırmağı bacarmaq

6 İnformasiyanın idarəedilməsinin mühüm vasitəsi kimi informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadən i bacarmaq.

İF-B08 ikt -baza komputer bilikləri

1 İnformasiyanın alınması, saxlanması və emalının əsas üsul və vasitələrinə yiyələnmək, kompüterdən informasiyanın idarə edilməsi vasitəsi kimi istifadə bacarığına və qlobal kompüter şəbəkələrində informasiya ilə işləmə qabiliyyətinə malik olmaq.

2 Qoyulmuş məsələyə uyğun olaraq iqtisadi verilənlərin emalı üçün emal vasitələrini seçmə, hesablamanın nəticələrini təhlil etmə və alınmış nəticələri əsaslandırma bacarığına yiyələnmək.

3 Daxili və xarici mənbələrdən istifadə edərək zəruri verilənləri toplama, təhlil

elmə və analitik hesabat hazırlama bacarığına yiyələnmək.
4 Analitik və tədqiqat məsələlərinin həlli üçün müasir texniki vasitələrdən və informasiya texnologiyalarından istifadə bacarığına malik olmaq.
5 Kommunikativ məsələlərin həlli, İnternetdə axtarış və arayış sistemləri vasitəsilə peşə əhəmiyyətli informasiyanın axtarışı və seçimi vasitələrindən və informasiya texnologiyalarından istifadə qa bi 1 i y yə t i n ə malik o 1maq.
6 fəlim və özünü təlim proseslərində iştirak üçün İKT vasitələrindən istifadə imkanlarına malik olmaq.

İF-B09 Menecment

1 Menecmentin əsas funksiyalarını və menecerlərin rollarını təsvir etmək
2 Menecerlərin planlaşdırma prosesini təşkilatın missiyası, vizyonu və dəyərləri ilə necə uyğunlaşdırdığını izah etmək
3 Ümumi təşkilati quruluşları və hər birinin üstünlük və mənfi cəhətlərini müəyyən 1 əşd imək
4 Təşkilatlardakı qrup və komanda dinamikasını anlamaq
5 Təşkilat mədəniyyətini və müxtəlifliyin faydalarını anlamak
6 Güclü və zəif liderliyi və liderlik növlərini tanımaq

İF-B10 Biznesin əsasları

1 Biznes planın hazırlanması, müəssisənin qurulması, biznesdə tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması, optimal təşkilatı strukturunun və biznesin xüsusiyyətlərinə uyğun infranstrukturun müəyyənləşdirilməsi bacarmaq. Biznesin effektiv idarəedilməsi üçün zəruri olan əsas anlayışlar və alətləri bilmək;
2 Müəssisənin strukturunda yer alan əsas və köməkçi funksiyalarımın iş prinsipləri ilə bağhməsələləri bilmək;
3 İdarəetmə metod və növlərini öyrənmək və onun funksiyalarının effektiv icrasını həyata keçirə bilmək.
4 İstehsal, istehsal prosesi, istehsal sistemləri, müasir istehsalın xüsusiyyətləri və idarə edilməsinə bələd olmaq, biznesin subyektlərinin fasiləsiz işləmələri üçün zəruri xammal- material və yarımfabrikatların planlaşdın İmasını bacarmaq.
5 Mühit amillərinin müəssisənin fəaliyyəti üzərindəki təsirlərini müəyyənləşdirə bilmək və bu təsirlərə adekvat cavab verə bilmək;
6 Biznes proseslərinin analiz etmək, qiymətlədnrimək və idarə etmək.

İF-B11 Korporativ idarəetmə

1 Korporativ idarəetmənin fəaliyyət sahəsini, tədqiq eldiyi müxtəlif problemləri və bu problemlərin bir-biri ilə əlaqələrini müəyyənləşdirə bilmək.
2 Korporativ idarəetmə mexanizmləri haqqında kifayət qədər məlumata sahib olmaq
3 Korporativ idarəetmənin firma fəaliyyətinə təsirini araşdıra bilmək
4 Korporativ İdarəetmə prinsiplərini və Korporativ idarəetməyə uyğunluq reytinqi tətbiqlərini icra edə bilmə
5 Bir şirkətin korporativ idarəetməyə uyğunluq hesabatını hazırlaya bilmə

6 Korporativ idarəetmədə üstün metodları tətbiq edə bilmək

İF-B12 insan resurslarının idarə edilməsi

1 “İnsan resurslarının idarəedilməsinin” nə olduğu, məqsəd və hədəfləri, əhəmiyyəti, kadrların idarəedilməsi anlayışından fərqləri, təşkilatı struktur içərisindəki yeri və s. haqqında bilikləri qazanmaq;
2 Yüksək ixtisaslı kadrların cəlb edilməsi və seçilməsi funksiyasının effektivliyini təmin etmək məqsədi ilə iş analizi, iş dizaynı və insan resurslarının planlanması haqqında dolğun məlumat sahibi olmaq; |
3 İşçilərin müəssisələrdə saxlanılması və inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə treyninq və inkişaf, karyeranın idarəedilməsi, istedadların idarə edilməsi, motivasiya və s. funksiyaların işləmə prinsiplərini bilmək.
4 Performansının qiymətləndirilməsi, ödəniş sistemi və işlərin dərəcələndirilməsi sistemlərinin iş prinsiplərinin bacarılması.
5 İRİE-si sahəsində tətbiq olunan informasiya kommunikasiya texnologiyaları və elektron idarəetmə sistemləri haqqında məlumatlı olmaq;
6 İRİE funksiyalarının analizini həyata keçirə biləcək və iş həyatında da bunları tətbiq edə biləcək səviyyədə olmaq.

İF-B13 Əməliyyatların idarə edilməsi

1 Biznes sahəsindəki anlayışları və məlumatları elmi metodlarla təhlil etmək və bununla da problemlərin müəyyənləşdirilməsi və təhlili üçün tədqiqat əsaslı həllər təklif elmək bacarığının əldə edilməsi.
2 Peşəkar İngilis dili bilikləri ilə biznesin idarə edilməsi, logistika və nəqliyyat sahələrində mövcud və ink i şaf etməkdə olan tendensiyaları izləmək imkanın ınəldə edi İməsi.
3 İstehsalçı və ticarət şirkətlərinin beynəlxalq əlaqələrini qorumaq və saxlamaq üçün bilik və bacarıqlara yiyələnmək.
4 İstehsalçı və kommersiya şirkətlərinin tədarük zənciri proseslərini planlaşdırmaq, əlaqə 1 əndirmək, icra etmək və nəzarət etmək üçün biliklərə malik olma.
5 Logistika və nəqliyyat şirkətlərində menecer olmaq üçün bilik və bacarıqlara sahib olma.
6 Tədarük zənciri və logistika proseslərinin planlaşdırılması və idarə olunması ilə əlaqəli informasiya texnologiyalarından istifadə etmək imkanına malik olma.

İF-B14 Strateji menecment

1 Strategiyayla əlaqədar əsas termin və anlayışları (strategiya, missiya, viziya, məqsəd, politika və s.) öyrənmək. Şirkətin strategiyasının təməlləri olan xarici (makro mühit, sektor mühiti və əsas rəqiblərlə əlaqədar şirkəti gözləyən fürsət və təhlükələr) və daxili (şirkətin rəqiblərlə müqayisədə güclü və zəif yönləri) mühit faktorlarının izlənməsi, qiymətləndirilməsi və strategiya hazırlanmasında istifadəsini metodlarını (EFE və IFE matrisləri, dəyər zinciri analizi) öyrənmək.

2 Təşkilati və strateji iş vahidi səviyyəsində tətbiq edilə biləcək strategiyaları

öyrənmək. Təşkilati strategiyalar: İnteqrasiya strategiyaları, İntensiv strategiyalar, Çeşidləndirmə strategiyaları. Müdafiə strategiyaları. Stratejik iş vahidi səviyyəsindəki strategiyalar: Maya dəyəri liderliyi, Fərqliləşdirmə və Mövqelənmə strategiyaları
3 Xarici və daxili mühit analizinin nəticələri çərçivəsində strategiyaların formalaşdırılması metodlarını (SWOT analizi, BCG matrisi, SPACE matrisi, IE matrisi) və strategiyanın seçilməsi metodlarını (QSPM matrisi) öyrənmək.
4 Formalaşdırılan strategiyaların icra edilməsi istiqamətində taktikləri öyrətmək. Bu məqsədlə şirkətinq ayrı ayrı funksiyalarının (menecment, istehsal, marketinq, fınans və mühasibat, insan resurslarının idarəedilməsi, araşdırma və gəlişdirmə, menecment informasiya sistemləri) strategiyanın icra edilməsindəki yeri və önəmini öyrənmək.
5 İcra edilən strategiyaların şirkətin məqasədlərinə nə dərəcədə cavab verdiyini analiz etməyi, strategiyadakı əksiklikləri ortaya çıxarmağı öyrənməlc
6 Şirkətin beynəlxalq mühitdə rəqabət edə bilməsinin və uğur qazanmasının təməllərini öyrənmək. Strateji idarəetmə prosesinin sosial məsuliyyət və etik dəyərlər içərisində həyata keçirilməsinin əsas prinsiplərini öyrənmək. Bir biznes hadisəsinin (case study) strateji menecment yanaşması ilə təh 1 i 1 etməyi öyrənmək.

İF-B15 İnnovasiya menecmenti

1 Müstəqil tədqiqat aparmaq üçün biliyə, nizam-intizama və məsuliyyətə malik olma və mövzu ilə əlaqədar geniş tədqiqat hesabatı hazırlaya bilər.
2 Bu, müəssisələrdə komanda və layihə işinə səmərəli töhfə verə biləcəyini, lazımi məsuliyyəti götürdüyünü və lider rolunu oynamağa meylli olduğunu göstərə bilər.
3 Təşkilat üçün məqsəd və vəzifələr təyin edə bilər və ya bu və ya fəaliyyətin yaxşılaşdırılması üçün layihələr hazırlaya və planlaşdıra bilər.
4 Sürətlə dəyişən biznes, işgüzar elm sahəsində və onun alt bölmələrində (idarəetmə və təşkilatçılıq, mühasibat və maliyyələşdirmə, say metodları, istehsal və marketinq) əldə olunan bilikləri tənqidi dəyərləndirmə, sahib olduğu məlumatların adekvatlığını və öyrənmə ehtiyaclarını müəyyənləşdirə bilmə və çatışmazlıqlarını doldurmaq üçün təliminin istiqamətləndirilə bilməsi.

5 Sahibkarlıq ideyalarını inkişaf etdirilməsi, bu fikirlərin sistematik şəkildə hazırlanması yə tətbiq edi 1 m əsi.
6 Biznesin idarə edilməsi sahəsində və onun alt sahələrində (idarəetmə və təşkilatçılıq, mühasibat və maliyyə, say metodları, istehsal və marketinq) qlobal dinamikanı başa düşmək, izləmək və şərh etmək; beynəlxalq institusional səviyyədə yazılı və şifahi şəkildə ünsiyyət qura bilən İngilis dilinin öyrənilməsi.

İF-B16 Keyfiyyətin idarəedilməsi

1 Təşkilat daxilində keyfiyyət menecmenti və əhəmiyyətini mənimsənilməsi

2 Müxtəlif keyfiyyət idarəetmə çərçivələrini izah etmək və təhlil etmək bacarığı

3 Cari məsələlər və inkişaflar da daxil olmaqla keyfiyyət menecmentindəki strateji problemləri tənqidi təhlil edib və keyfiyyətin icra planlarını tərtib etmək və qiymətləndirmək
4 Prosesin analizinə ən optimal yanaşmanı seçib fəaliyyətlərini izah edə bilmək

5 Keyfiyyət sistem i sənədlərini anlamaq bacarığı
6 Keyfiyyətə nəzarət dairələri yaratmaq bacarığı

İF-B17 Layihələrin idarəedilməsi
1 Layihə yazmaq, onu icra etmək və qiymətləndirmək qabiliyyətinə sahib olmaq
2 Layihələrin idarə edilməsi üçün lazım olan komanda işini təşkil etmək
3 Layihə üçün tələb olunan mənbələri necə müəyyənləşdirməyi, resursları necə idarə etməyi və lay ihənin xərcləri ni necə idarə etməyi öyrən mək.
4 Layihədəki riskləri müəyyənləşdirməyi, riskləri necə idarə etməyi, onların qarşısını necə almağı və onlardan faydalanmağı bilmək.
5 Layihə irəlilədikcə planlaşdırılan ilə gerçəkləşdirilənin uyğunluğunun yoxlanılması və layihəninin keyfiyyət tələblərinə cavab verib - vermədiyini müəyyənləşdirmək.
6 Layihə meneceri üçün lazım olan xüsusiyyətləri əldə etmə

İF-B18 Mülki müdafiə
1 Fövqəladə hadisələrin təsnifatı, onların tam xarakteristikası. Mülki müdafiənin yaranma tarixi, onun FH-da rolu və vəzifələrini öyrənmək. Mülki müdafiə ilə bağlı Nazirlər kabinetinin Qərarları və qanunlarını bilmək;
2 Müasir dövürdə sülh və müharibə dövürlərində Mülki müdafiənin rolunu və vəzifələrini bilmək. Texnogen FH-də hadisələrin qarşısının alınması yolları, bakterioloji, kimyəvi və radiasiya şəraitində əhalinin davranış qaydalarını, mahiyyətini bilmək. Karantin, observasiya şəraitində, sanitar təmizliyi, ərazinin dezinfeksiyası, kimyəvi zəhərlənmə ocaqlarındadcqazasiya. radiasiya şəraitində isə dezaktivasiya üsullarını bilmək;
3 Fövqəladə hallar komissiyası. Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması üçün Dövlət sisteminin rolu və vəzifələrini bilmək. Hərbiləşdirilməmiş mülki müdafiə dəstələrinin yaradılmasını öyrənmək;
4 Fövqəladəhallar zamanı əhalinin mühafizəsinin təşkilini həyata keçirmək. Kollektiv mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydalarını bilmək.
Fərdi mühafizə vasitələri və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin köçürülməsini bacarmaq. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin səmərəli mühafizəsinin təşkilini bacarmaq. Kollektiv mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydalarını bacarmaq. Fərdi mühafizə vasitələri və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin köçürülməsini həyata keçirmək;
5 Mülki müdafiə kəşfiyyatının təşkili və aparılması qaydalarını bilmək. Radiasiya və ' kimyəvi kəşfiyyat cihazlarını işlətməyi bacarmaq. Mülki müdafə üzrə idaretmə, mülki müdafiə ' qərargahları və onların əsas vəzifələrini bilmək;

6 Mülki müdafiə tədbirlərinin planlaşdırılması və həyata keçirilməsini bacarmaq. FH-in nəticələrinin aradan qaldırılması yollarını bilmək. Qəza- xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin dağıntı ocaqlarında təşkil etmək və aparılmasını həyata keçirmək. Əhalinin mülki müdafiə sahəsində hazırlanmasının prinsiplərini öyrənmək.
Fövqəladə hadisələr zamanı dağıntı ərazisində ilk tibbi yardım aparmağı bacarmaq.

ATM-B00 Ali təhsil müəssisəsi tətərindən müəyyən edilən fənlər

ATM-B01 I Blok

ATM-B01 1.Biznes təhlükəsizliyi
1. Biznesin təhlükəsizliyinin təmin olunması və biznes fəaliyyətinin səmərəli aparilması haqqında zəruri biliklərin mənimsənilməsi
2. Biznesdə təhlükəsizlik və risklər anlayışı barədə ümumi biliklərin formalaşdırılması və metodunu xarakterizə edən cəhətlərin əhəmiyyəti. Risklərin idarəedilməsində statistik və ekspert üsullarının tətbiqi.
3. Müəssisənin iqtisadi inkişafına mane olan və ziyan vuran amillərin vaxtında aşkara çıxarılması iqtisadi kəşfiyyat və daxili əkskəşfiyyat ilə təhlükəsizliyin təmin edilməsinə nail olmaq bacarığı
4. Biznes informasiyalarının və layihələrinin idarə edilməsi üzrə məlumatlı olmalı və biznes proseslərinin idarə edilməsi baxımından risklərin azaldılmasına onların təsiri
5. Biznes fəaliyyətində kommersiya sirri və onun qorunması sahəsində işin təşkili ilə bağlı baza bilikləri. Biznesin təhlükəsizliyinin təmin edilməsində iştirak edən qruplar, təşkilatlar və institutlar.
6. Ərzaq, enerji, ekoloji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində yeni texnologiyaların müasir vəziyyətinin müqayisəli şəkildə tədqiq edilməsi və işin nəticələrini biznes standartları çərçivəsində təqdim etmə bacarığı

ATM-B01 2.Beynəlxalq biznes
1.Beynəlxalq biznesə aid anlayışları izah edə biləcəklər. Qloballaşma prosesinin bazarların və müəssisələrin beynəlmiləşməsini necə təsir etdiyini təsvir edə biləcəklər
2.Beynəlxalq biznesin formaları – məhsul və xidmətlərin ixrac və idxalı, innovasiya elmi, texniki, sənaye, istehsalın təşkili, marketinq, ticarət, satış və xidmət fəaliyyəti sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq, müştərək sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında biliklərə sahib olacaqlar.
3.Beynəlxalq biznes, xarici bazarlarda fəaliyyət göstərməyin yolları və strategiyaları ilə bağlı biliklərə sahib olmaq bacarığı formalaşır
4.Biznes proseslərinin idarə edilməsi üzrə məhsulun reallaşdırılması, istehsal və idarəetmənin təşkili sahəsində injiniriq tövsiyələri. Çoxmilli kompaniyalar onlara aid nəzəriyyələr haqqında biliklərə sahib olacaqlar.

5.Beynəlxalq idarəetmə və keyfiyyət sertifikatları ilə bağlı nəzəri və praktiki bilikləri sahib olmaq bacarığı formalaşdırılır
6.Dünya bazarında konyukturanın təhlili, Azərbaycana xarici investisiyaların cəlb edilməsi, ölkəmizdə və dünyada biznesin müasir vəziyyətinin müqayisəli şəkildə tədqiq edilir
7.Beynəlxalq biznesin inkişaf istiqamətləri barədə ümumi biliklərin formalaşdırılması və metodunu xarakterizə edən cəhətlərin əhəmiyyəti aşılanır
8.Biznesin təşkili və strateji fəaliyyəti ilə bağlı aiddiyyəti orqanlarla qarşılıqlı əlaqələr qura bilmək, zəruri sənədlərin hazırlanması və təqdim olunması qaydalarından məlumatlı olurlar
9.Beynəlxalq biznes fəaliyyəti üzrə plan və proqnoz göstəricilərinin təhlili üçün hazırlıq işləri aparmaq onları əsaslandırmaq və işin nəticələrini biznes standartları çərçivəsində təqdim etmə bacarığı formalaşır.
10.Beynəlxalq şirkətlər, onların idarə edilməsi, inkişafı və beynəlxalq rəqabət aparması metodları haqqında eləcə beynəlxalq istehsalın təşkili və beynəlxalq təchizat zəncirlərinə inteqrasiya metodları haqqında biliklərə sahib olmaq bacarığı formalaşır

ATM-B02 II Blok

ATM-B02 1.vergilər və vergitutma
1.Vergitutmaya dair nəzəri biliklərdən istifadə etməklə vergi sistemi və vergi siyasətini təhlil etməyi bacaracaqlar
2.Azərbaycan Respublikasının Vergi qanunvericiliyi ilə bağlı baza biliklərə malik olacaqlar
3.Vergi sisteminin fəaliyyəti və əhatə dairəsi, vergi ödəyicisinin hüquqları və öhdəlikləri haqqında biliklərə malik olacaqlar
4.Fiziki şəxslərin gəlir vergisi üzrə vergi öhdəliklərini hesablamağı bacaracaqlar
5.Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə vergi öhdəliklərini hesablamagı bacaracaqlar
6.Əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) və digər dolayı vergilərin müəssisələrə təsirini izah etməyi və ƏDV və digər dolayı vergi növləri üzrə müəssisənin vergi öhdəliklərini hesablamağı bacaracaqlar
7.Vergi tənzimlənməsi sistemlərinə riayət etməyi, müvafiq vergi hesablaması və planlaşdırma üsullarından istifadə etməklə fiziki şəxslər və hüquqi şəxslər üçün vergi öhdəliklərini hesablamaq və etik qaydada idarə etmək bacarığına malik olacaqlar.

ATM-B02 2.Vergi inzibatçılığı
1.Mövcud normativ-hüquqi bazaya əsaslanaraq vergi orqanlarının fəaliyyətini xarakterizə edən sosial-iqtisadi ğostəriciləri müəyyən etməyi bacaracaqlar
2.Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən vergi siyasətinin səmərəliliyinin müəyyən edilməsi üçün zəruri olan məlumatları toplamağı, təhlil və emal etməyi bacaracaqlar
3.Vergi orqanlarının vergi hesabatı sistemindən sərbəst istifadə etməyi,

kargüzarlıq və koordinasiya işlərini aparmağı bacaracaqlar
4.Vergi inzibatçılığı sistemində uçot-analitik informasiya bazasını yaratmağı bacaracaqlar
5.Vergi orqanlarında kameral və səyyar vergi yoxlamalarının aparılması üzrə işləri və operativ vergi nəzarətini təşkil etməyi bacaracaqla
6.Vergi orqanlarında vergi ödəyiciləri ilə işin təşkil edilməsini və vergi orqanlarının fəaliyyətinin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsini bacaracaqlar
7.Vergi orqanlarında insan resurslarının inkişafı və beynəlxalq münasibətlər sahəsində işlərin təşkili xüsusiyyətlərini mənimsəyəcəklər

ATM-B02 3. Gömrük işi

1. AR-da gömrük işinin təşkili və gömrük siyasəti sahəsində baş verən prosesləri qiymətlən-
dirməyi bacarmalıdır.
2. Gömrük nəzarətinin formaları, nəzarət üçün tələb olunan sənədlər, gömrük rejimləri və
gömrük rəsmiləşdirilməsinin aparılması sahəsində fəaliyyəti həyata keçirməyi bacarmalıdır.
3. Gömrük dəyərinin təyin edilməsi üsullarından istifadə etməyi, gömrük ödənişlərinin
hesablanması və tutulması qaydalarını bacarmalıdır.
4. Xarici-iqtisadi fəaliyyətin gömrük-tarif və qeyri-tarif tənzimlənməsini həyata keçirmə-
yi,valyutaya nəzarəti aparmağı bacarmalıdır.
5. Gömrük işində statistik və iqtisadi təhlil metodlarından istifadə etməyi, gömrük orqanlarının hüquq-mühafizəfəaliyyəti sahəsində əməliyyatlarını fərqləndirməyi bacarmalıdır.
6. Gömrük orqanlarında idarəetmənin əsaslarını tətbiq etməyi, gömrük sistemində idarəet-
mənin təşkilatı strukturlarının fəaliyyətini və idarəetmə prosesini qiymətləndirməyi bacarmalıdır.

ATM-B03 III Blok

ATM-B03 1. Bank işi

1. Bank işi ilə bağlı tədqiqatlarda bank sistemlərinin meydana gəlməsi şəraiti, onları doğuran tarix, ictimai, iqtisadi zərurət, həmçiin onların nkişaf mərhələləri və bu kimi digər vacib məsələlər öz əksini tapmışdır.
2. Mərkəzi bankların bank sistemi ilə qarşılıqlı münasibətini Mərkəzi Bank fəaliyyəti haqqındakı qanunla yanaşı bank fəaliyyəti haqqında qanunda tənzimləyir. Bu qanun mərkəzi banklarla münasibətdə ölkədə mövcud kredit institutlarının hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirir.
3 Kommersiya bankları haqqında məlumat, onun yaradılması qaydaları, təşkilati strukturu, kommersiya banklarının ümumi xarakteristikasını və orada həyata keçirilən əməliyyatları izah edir.
4. Bankın aktiv və passiv əməliyyatlarını izah edir
5. Kassa əməliyyatları haqqında əsas anlayışları, kassanın növlərini və kassa

qovşağının qorunması üçün lazım olan bütün biliklərə yiyələnməyi izah edir.
6. Real vaxt rejimində banklararası, Ümumdünya banklararası ödəniş sistemi, hesablaşmaların təşkili, ödəniş tapşırığı üzrə sənədləri izah edir.
7. Kreditləşmənin iqtisadi əhəmiyyətini, kreditin verilmə qaydasını, növlərini, müddətini izah edir.
8. Banklarda hesablaşmaların təşkilini və plastik kartların növlərini, nağd və nağdsız hesablaşmaları izah edir.
9. Banklarda vasitəçilik əməliyyatlarını və onların iqtisadi əhəmiyyətini izah edir.
10. Banklarda valyuta əməliyyatlarını, banklarda likvidlik və ona nəzarət, banklarda rislər, uçot və s. əməliyyatları izah edir

ATM-B03 2. Pul və banklar

1 Pulun mahiyyətini, funksiyalarını və zəruriliyini anlamaq, pul sisteminin növlərini və pul siyasətinin əsas istiqamətlərini dərk etmək və izah edə bilmək;
2 Bank sisteminin mahiyyətini və strukturunu anlamaq, bankların fəaliyyətinin əsas məzmununu dərk etmək;
3 Müştərilərə hesablaşma-kassa xidmətlərini, banklararası hesablaşmaları, ixrac-idxal əməliyyatları üzrə hesablaşmaları həyata keçirmək bacarığı; - Müştərilərin kredit qabiliyyətini qiymətləndirmək, kreditlərin verilməsi və saxlanmasını həyata keçirmək və emal etmək, banklararası kredit bazarında əməliyyatlar aparmaq, məqsədli ehtiyatları formalaşdırmaq və tənzimləmək bacarığı;
4 Qiymətli kağızların növlərini tanımaq, onlarla aktiv-passiv və vasitəçi əməliyyatlar aparmaq bacarığı;
5 Azərbaycan Mərkəzi Bankının hesabatları ilə tanış olmaq və onları təhlil etmək bacarığı;
6. Kredit təşkilatlarının əmlakının, gəlirlərinin, xərclərinin və fəaliyyətinin nəticələrinin, vergilərin ödənilməsinin uçotunu aparmaq və maliyyə hesabatlarını hazırlamaq bacarığı.

ATM-B03 3. Rəqabət və riskqin idarə edilməsi

1 Maliyyə risklərinin idarəedilməsi sahəsində biliklərdən istifadə etmək bacarığına
2 risklərin idarə olunmasının nəzəri-metodoloji əsaslarını mənimsəmək;
3 Risklərin idarə olunmasında beynəlxalq təcrübədən istifadə olunmasını bacarmaq;
4 Ümumi riskin ölçülməsi göstəriciləri funksiyalarını mənimsəmək;
5 Risklərin qiymətləndirilməsi metodlarının ümumi qaydalarını mənimsəmək;
6 Maliyyə riski və beynəlxalq maliyyə riski idarəedilməsi haqqında biliklərdən istifadə etmək bacarığına

ATM-B04 IV Blok

ATM-B04 1. Marketinq

1. Bütün sahələrdə marketinq aspektləri üzrə effektiv qərarlar qəbul etmək, həmçinin onları əlverişli formada reallaşdırmaq bacarığına malik olmaları;

2. Müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi bazara dair geniş spektrli informasiyaların əldə edilməsi və onların sistemləşdirilməsi haqqında biliklərin öyrənilməsi.
3. Marketinq təhlilinin və tədqiqatın aparılmasının elmi-metodiki əsaslarını öyrənilməsi;
4. Bazar araşdırması və bazar araşdırması üzrə tətbiq olunacaq metodologiyaları və tətbiq qaydalarının mənimsənilməsi;
5. Qiymətləndirmə strategiyaları, qiymət və qiymətin formalaşması ilə bərabər tələbə bölüşdürmə, bölüşdürmə formaları, kanalları pərakəndə və toptançılar haqqında biliklərin verilməsi.
6. İstehlakçı davranışları, strateji marketinq, marketinqdə etika, marketinqdə müasir yanaşmalar haqqında ilkin məlumatların əldə edilməsi.

ATM-B04 2. Marketinq tədqiqatları

1. Marketinq tədqiqatları marketinqin mahiyyətini, onun planlaşdırılması və idarəetmə strukturlarının təşkili məsələlərini, marketinq tədqiqatlarının aparılması mexanizmini, məhsulların bölüşdürülməsi və satışını, marketinqdə nəzarət sistemini ümumi şəkildə əhatə etməsidir.
2. Prob¬lemin mahiyyətinin və qoyuluşunun düzgün başa düşülməsi və dəqiqləş¬di¬ril¬məsi tədqiqatçıya həll edilməsi tələb olunan problemi tədqiqat tələb edən probl-emə çevirməyə imkan verməsi. Bundan sonra tədqiqatçı tədqiqatın məqsədini müəyyənləşdirir və onu sifarişçi ilə razılaşdıqdan sonra tədqiqatın aparı¬lması pla¬nını tərtib edilməsi.
3. Marketinq tələbatların ödənilməsi üçün «faydalıqlar» yaratmaqla, istehlakçılara istədikləri zaman və istədikləri məkanda konkret məhsula sahib olmağa imkan verməsi.
4. Marketinq bazar subyektlərinin təsərrüfat fəaliyyətinin effektiv şəkildə həyata keçirilməsini təmin edən ən universal sistem bacarığı olması.
5. Müəssisənin istehsal və tədavül xərcləri, məhsulların qiymətinin səviyyəsi, istehlakçıların müəssisənin və rəqib müəssisələrin məhsullarının qiyməti münasibəti, qiymətin elastikliyi və qiymətə təsir edən digər amillər haqqında informasiya toplanılır və təhlil edilməsi.
6. Satışın həvəsləndirilməsi və reklam fəaliyyətinin tədqiqi prosesində istehlakçılara və alıcılara təsir etmə metod və formaları, reklam kampaniyasına münasibəti, reklam elanlarının məzmunu, onların verilmə və yayılması vasitələri,vasitəçilərə və satıcı heyətinin işinə təsir etmə səviyyəsi və s. təhlil edilməsi.

ATM-B04 3. Marketinq menecmenti

1.Strategiyanın işlənib hazırlanması və həyata keçirilməsində marketinqin rolunu bilməlidir.
2.Firma və şirkətlərin marketinq qərarlarının və marketinq strategiyalarının qəbul edilməsi səviyyəsini bilməlidir.
3.İişgüzar bazarlarda marketinq proseslərinin həyata keçirilməsi ardıcıllığını,firmalarda marketinqin planlaşdırılması prosesini bilir.
4.Təsərrüfat subyektlərində marketinqin təşkili, funksiyaları və nəzarəti formalarını bilməlidir.

5.Empirik informasiyaların sistemləşdirilməsi və emalını, idarəetmə məsələlərin həlli üçün marketinq metodlarından istifadəni bacarmalıdırі.
6.Bazarın və konkret sahənin marketinq təhlilinin aparılmasını bacarmalıdır.

ATM-B05 V Blok

ATM-B05 1 Muhasibat uçotu
1.Mühasibat uçotu prinsiplərini tətbiq edir və mühasibat sisteminin müxtəlif bölmələrinin qarşılığlı əlaqəsini izah edir;
2.Mühasibat uçotu qaydalarının təsirini izah edir və şirkət hesablarının əsas bazasını hazırlayır
3.Maliyyə hesabatlarının elementlərini, ikili yazılış sistemini və yoxlama balansını bilir
4.Özəl və ictimai məhdud şirkətlər arasındakı fərqi izah edir, istehsalçılar və xidmət təminatçıları üçün şirkət hesablarının əsas bazasını hazırlayır
5.Mühasibat düzəlişləri daxil olmaqla sadə illik maliyyə hesabatlarını hazırlayır, təşkilatlarının yekun hesabatlarını tətbiq edir
6.Əsas nisbətlərdən və mühasibat uçotunun digər metodlarından istifadə edib maliyyə nəticələrini təhlil edir.

ATM-B05 2.Maliyyə uçotu
1.Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının məzmununu və məqsədini təsvir və izah etmək
2.Maliyyə məlumatlarının keyfiyyət göstəriciləri və maliyyə uçotunun fundamental əsaslarının öyrənilməsi
3.İkili mühasibat və mühasibat uçotu sistemlərinin mahiyyəti və məqsədlərini təsvir etmək
4.Əməliyyatların və hadisələrin uçotu və səhvlərin müəyyələşdirilməsi və düzəldilməsi daxil omaqla ilkin balansın hazırlanması və qiymətləndirilməsi üzrə biliklərin nümayiş etdirilməsi
5.Əsas maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim olunması
6.Sadə tərkibli konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına dair biliklərin əldə edilməsi. Maliyyə hesabatlarının təhlili metodlarının izahı.

ATM-B05 3.İdarəetmə uçotu
1.İdarəetmə və informasiya, onların qarşılıqlı əlaqəsi və asılılığını öyrənmək. Maliyyə uçotu və idarəetmə uçotu, onların müqayisəli xarakteristikası, fərqli və oxşar cəhətlərini araşdırmaq. Həmçinin, strateji qərarların qəbul edilməsində strateji idarəetmə uçotunun rolu və əhəmiyyəti.
2.Gəlirlərlə xərclərin uyğunlşdırılması və müqayisə edilməsi, Malyyə uçotu və idarəetmə uçotu sistemində xərclərin təsnifatı. İstehsal xərclərinin ümumiləşdirilməsi qaydaları və icmal uçotunun əhəmiyyətini öyrənməkdir.
3.Kalkulyasiyalaşdırılmanın mahiyyəti, məzmunu və məqsədlərini dərk etmək. İdarəetmə uçotu çərçivəsində kalkulyasiyalaşdırma sistemi, onun təsnifatını təqdim etməkdir.

4.Direkt-kostinq sistemi, onun mahiyyəti və məzmununu öyrənmək. Direkt-kostinq sisteminin üstünlükləri və çatışmayan cəhətlərini dərk etməkdir.
5. İdarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi və yerinə yetirilməsi mərhələsində yeni metodların tətbiqi, yeni sxemlərlə iş prinsipi və risk şəraitində qərarların qəbul edilməsi.
6.Büdcəyə nəzarət və strateji, taktiki və əməliyyat büdcələrinin qarçılıqlı əlaqəsi prosedurlarını mənimsəməkdir.

ATM-B06 VI Blok

ATM-B06 1. Sığorta işi
1.Sığortaçının formalaşdırdığı sığorta ehtiyatları ; - sığorta bazarı və rəqabət.
2.Sığortanın təşkilati formaları; sığorta xidməti marketinqinin əsas elementləri.
3.Sığorta şirkətinin marketinq və menecment fəaliyyətinin əlaqəsi .
4.Sığorta üzrə təminat fondu, onun məqsədi və funksiyaları .
5.Sığortaçıların maliyyə sabitliyinin itirilməsinin əsas mərhələləri .
6.Sığorta şirkətinin strateji alternativləri ; - sığorta işində pul axınlarının maliyyə planlaşdırlması xüsusiyyətləri.

ATM-B06 2. Birja işi
1.Beynəlxalq əmtəə birjalarının dünya əmtəə bazarının bir növü kimi ticarətdə əhəmiyyətini bilmək.
2.Əmtəə birjaları və hərracların təşkil və idarəedilməsində dünya təcrübəsi.
3.Maliyyə bazarları, qiymətli kağızlar , valyuta və fond birjalarının öyrənilməsinin əhəmiyyətini dərk etmək.
4.Əmək birjalarının təşkili, fyuçers və opsion birjalarının inkişaf dinamikası göstəricilərini müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacarmaq.
5.Birja və həraclarda kommersiya əməliyyatları üsullarına yiyələnmək.
6.Birjaların marketinqi və menecmenti, Azərbaycan Respublikasında birja və hərracların inkişafı perspektivlərinin təhlil etməyi bacarmaq.

ATM-B06 3. Biznes və reklam
1. İrəlilətmə (Promotion) anlayışının izah edilməsi və kommunikasiya anlayışına keçid haqqında biliklərin öyrədilməsi.
2. Kommunikasiya modellərinin (Ümumi, AIDA, NAIDAS və.s) qurulması, formalaşdırılması və fərqlərinin izah edilməsi.
3. Reklamın tərifi, məqsədləri, reklam formaları haqqında baza biliklərin verilməsi.
4. Müxtəlif media vasitələri ilə ənənəvi və rəqəmsal reklamların həyata keçirilməsi haqqında biliklərin verilməsi.
5. Reklamın performansının ölçülməsi və dəyərləndirmə metodları, bu sahəyə aid bir sıra metriklərin öyrədilməsi, büdcələmə prosesinin icrası.
6. Bir məhsulun brendinq, reklam və kommunikasiya strategiyanın formalaşdırılması, reklam filminin çəkilməsi və təqdim edilməsi.

ATM-B07 VİI Blok

ATM-B07 1. Maliyyə

1.Dövlətin maliyyə siyasətinin reallaşmasının izah etmək bacarığına Ölkənin pul vəsaitləri fondlarının yaradılması,formalaşması ,bölgüsü və istifadəsi ilə əlaqədar maliyyə münasibətləri sistemini izah etmək bacarığına
2.Müəssisə və təşkilatların maliyyəsi – maliyyə sisteminin əsas sferası olmasını təhlil etmək bacarığı
3.Dövlət büdcəsi,büdcə sistemi büdcədənkənar fondlar haqqında biliklərə malik olmaq, büdcə prosesini bilmək və büdcə hesabatlarını təhlil etmək bacarığına Sığorta istehsal münasibətlərinin və yenidən bölgü münasibətlərinin elementi olmasını izah etmək bacarığı
4.Maliyyə bazarlarının mahiyyətini.funksiyalarını izah etmək bacarığı Ev təsərrüfatları maliyyəsi iqtisadi münasibətlərin subyekti kimi olmasını izah etmək bacarığı
5.Beynəlxalq ticarətin inkişafında maliyyənin rolunu izah etmək bacarığı

ATM-B07 2.Maliyyə biznesi

1. Müvafıq analitik keyfıyyət və kəmiyyət metodlarından istifadə etməklə biznes aktivlərinin qiymətləndirmək, kapital layihələri və investisiyalar barədə məsləhətlər vermək bacarığına.
2. Alternativ maliyyə mənbələrini və maliyyələşmənin müxtəlif yollarını müəyyənləşdirmək və qiymətləndirmələr etmək bacarığına.
3. Maliyyə imkanlarını artırmaq üçün alternativ maliyyə mənbələrini aşkar etmək, təhlil etmək və müvafıq tövsiyələr vermək bacarığına.
4. Maliyyə qərarlarının qəbul edilməsində tənzimləmə, idarəetmə və etika sahəsindəki mövcud dəyişiklər barəsində məlumatlı olmaq və yeni tövsiyələr hazırlamaq bacarığına
5. Biznes və maliyyə riski ilə əlaqəli biznes fəaliyyətinin idarə edilməsində müvafıq strategiyaları təhlil etmək və baş verə biləcək təsirlər barədə tövsiyələr vermək bacarığına.
6. Əlavə dəyər yaratmaq məqsədilə investisiya qiymətləndirilməsi, biznesin yenidən təşkili, vergilərin və risklərin idarə edilməsi, xəzinə və dövriyyə kapitalının idarə edilməsi bacarığına.

ATM-B07 3.Maliyyə bazarları

1.Maliyyə bazarlarının məzmununu, funksiyalarını, inkişafını, peşəkar iştirakşılaını, vasitəçiləri haqqında bilgilərini zənginləşdirir,
2.Milli gəlir- pul gəlirləri anlayışını, ev təsərrüfatı və fərdi sahibkarların maliyyə resurslarını, valyuta bazarlarında əməliyyatlar haqqında bilgilərə malik olacaq,
3.Qızıl bazarını, Azərbayn bazarında qızılın qiymətinin müəyyən edilməsi, kapital bazarı ilə pul bazarının fərqini, ABŞ, Qərbi Avropa ölkələri və Yaponiyanın elastik və güclü borc kapital bazarlarını müqayisəli təhlil etmək,
4.Kredit bazarını, qiymətli kağızların mənası, məqsəd və vəzifələri, həmçinin xüsusiyyətləri haqqında anlayışa malik olmaq;
5.Fond birjası, birja əqdləri, Azərbaycanda sığorta bazarının dövlət tənzimlənməsini və hazırki vəziyyəti haqqında araşdırmalar aparmaq,

6.Maliyyə bazarlarının tərkibində olan digər bazarlar haqqında lazımi informasiyalara sahib olmaq, ipoteka, lizinq və Dnüya maliyyə bazarları haqqında məlumatlara yiyələnmək.

ATM-B08 VİİI Blok

ATM-B08 1. Firmanın iqtisadiyyatı

1.Firmanın istehsal –təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsi mexanizminə yiyələnəcəklər .
2.Firmanın maddi – texniki təminat bazasının yaradılması və ondan səmərəli istifadə edilməsi uollarını öyrənəcəkələr.
3.Firmanın əmək resurslarının insanlar və qeyri istehsal heyətinin səmərəli idarə edilməsi mexanizminə yiyələnəcəklər.
4.Firmanın qiymət siyasətinin səmərəli strategiyasına nail olacaqlar.
5.Firma tərəfindən istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin və rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi yollarlını öyrənəcəkələr və bu əsasda məhsulların standartlaşdırılması,sertifikatlaşdırılması ilə bağlı problemlərin həlli yollarını mənimsəyəcəklər.
6.Beynəlxalq standartlara cavab verən texnologiyaların istehsala tətbiqi yollarını öyrənəcək və bu əsasda iş aparmaq qabiliyyətinə yiyələnəcəklər

ATM-B08 2. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı

1.Ətraf mühitin iqtisadiyyatının əsasları. Ətraf mühitin iqtisadiyyati fənninin predmeti, metodu, tədqiqat üsullari və vəzifələri. Təbiətdən istifadə qanunlari və üsullari.
2.Torpaqlarin iqtisadi qiymətləndirilməsi. Litosferi çirkləndirən mənbələr, onlarin ətraf mühitə zərərli təsiri və mühafizə tədbirləri.
3.İqtisadiyyatin inkişafinda məhsuldar qüvvələrinin yerləşdirilməsinin yeri və rolu. Bəşəriyyətin sosial problemlərinin ekoloji aspektləri.
4.Təbii ehtiyatlarin iqtisadi qiymətləndirilməsi. İnsanin ətraf mühitə təsiri. Qlobal problemlər.
5.Təbii ehtiyatlarin istismari zamani ətraf mühitə dəyən zərərin hesablanmasi. Təbiətdən istifadəyə və çirklənməyə görə ödənişlər.
6.Bazar iqtisadiyyati və onun mahiyyəti. Azərbaycan respublikasinda bazar iqtisadiyyatina keçid, onun vəzifələri və xüsusiyyətləri. Ətraf mühitin mühafizəsində dövlət və bazarin rolu.

ATM-B08 3. Dünya iqtisadiyyatı

1.Dünya iqtisadiyyat dünya təsərrüfatçılıq sisteminin meydana gəlməsini, dünya ölkələrinin iqtisadi inkişaf səviyyəsini, onların iqtisadi cəhətdən bir-birinə yaxınlaşması istiqamətlərini, azad iqtisadi zonaların yaranma səbəbini
2.Kapitalın təmərkzləşməsi, inhisarçı birliklərin formalşması, TMŞ –in və bankların yaranması, iqtiadi inteqrasiyanı, kəmiyət və keyfiyyət formalarını analiz etməyi
3.Dünyanın demoqrafik inkişafıi, İEOÖ və İEÖ demoqrafiya siyasətini, iqtisadi artım problermlərini təhlil etməyi;

4.Cəmiyyətin inkişafında kənd təsərrüfatının rolunu, aqrar sənaye komplekslərini, beynəlxalq texnologiya mübadiləsinin əsas formalarını
5.Ərzaq təhlükısizliyinin təmin olunmasında ictimai nəzəri və əməli problemlər haqqında, qlobal ekoloji problemlərin həllində beynəlxalq əməkdaşlığın əsas formalarını və onların təmin edilməsini
6.Dünya iqtisadiyyatının inkişaf modellərinin xüsusiyyətlərini, Liberal model, kooperativ model , sosial bazar modelinin strategiyasını, isethlak və istehsal tələbini araşdırmağı həmçinin təklifin quruluşununu bilməlidirlər.

ATM-B09 İX Blok

ATM-B09 1. Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi
1.Yerli özünüidarəetmənin maliyyə-iqtisadi əsasları:bələdiyyə büdcəsi, büdcə prosesi. Bələdiyyə mülkiyyəti: formalaşması və idarəolunması
2. Azərbaycanda bələdiyyələrin formalaşması və inkişaf problemləri, regionların inkişafında rolu.Yerli özünüidarəetmənin beynəlxalq təcrübəsi və Azərbaycanda istifadəsi. Yerli özünüidarəetmə orqanların kadr təminatı
3 Dövlət idarəçiliyi ilə əlaqəli əsas anlayışları, prinsipləri, nəzəriyyələri, modelləri və paradiqmaları öyrənir və analiz etmək bacarığı qazanılır.
4 Dövlət idarəçiliyində qərarların qəbulu həyata keçirilməsi ilə bağlı bilik və bacarıqlar qazanılır
5 Dövlət idarəçiliyi sahəsində konseptual biliklərə sahib olmaq bu bilikləri dövlət qurumlarında tətbiq etmək bacarığına yiyələnmək.
6 İdarəetmədə qarşıya çıxa biləcək problemləri həm fərqli olaraq,həmdə komanda olaraq təhlil etmək və həllərini hazırlaya bilmək bacarığı.Dövlət idarəçiliyinin səmərəliliyi göstəricilərini təhlil edə bilmək bacarığı

ATM-B09 1. Dövlət qulluğu
1. Dövlət qulluğunun əsas anlayışları,prinsipləri,modelləri,nəzəriyyələri və paradiqmaları öyrənir və analiz etmək bacarığı qazanır
2. Dövlət qulluğu sahəsində konseptual biliklərə sahib olmaqla bu bilikləri dövlət qurumlarında tətbiq etmək bacarığı
3. Dövlət qulluğu üzrə qlobal çağırışlar və trendlərin mənimsənilməsi. Dövlət qulluğu sahəsində milli və beynəlxalq səviyyədə nəzəri və praktik yeniliklərin öyrənilməsi və bu sahədə məlumatların müqayisəli şəkildə qiymətləndirilməsi və tətbiq etmə bacarığı
4. Azərbaycan dövlət qulluğu sistemini,digər ölkələrin təcrübələrini,fərqli idarəetmə sahələrində çalışanların (dövlət,özəl,ictimai,yerli özünüidarəetmə) özünəməxsusluqlarını öyrənməklə yanaşı dövlət qulluğunun nəzəri biliklərinə sistemli halda yanaşma bacarığının əldə edilməsi
5. Dövlət qulluğunun səmərəli idarə edilməsinin dövlət idarəçiliyinin mühüm komponenti olduğunu dərk edilməsi
6. Nəzəri və tətbiqi biliklərdən isifadə edərək öz dövlət qulluğu sahəsinə aid hadisələri və faktları elmi metod və üsullarla təhlil edə bilmək

ATM-B09 2. Dövlət qulluğu etikası

1.Dövlət idarəçiliyində etik qaydaların tədbiqi üzrə praktiki biliklərə yiyələnməsi və qərar verərkən qarşılaşan dilemmaların həlli ilə bağlı seçin bacarığı.
2.Dövlət idarəçiliyində etik məsələlərə dair alternativ prespektivləri müqayisə etmə bacarığı
3.Dövlət idarəçiliyində etik davranış prinsipləri bu prinsiplərə uyğun hərəkət etmə davranışının formaları.Dövlət qulluğu sistemində mənəvi əxlaq meyyarların rol və yerinin müəyyən etmək bacarığı
4.Dövlət idarəçiliyində nümunəvi davranışı nümayiş etdirmə və uyğun olmayan davranışdan çəkinmə,eləcə də ziddiyyətlərin ortaya çıxdığı məqamlarda qərar qəbul edən və tədbiq edən şəxslərin rolları barədə məlumatlılığın artırılması
5.Dövlət orqanları və dövlət qulluqçularının fəaliyyətində səmərəliliyi və şəffaflığın artırılmasında dövlət qulluqçularından gözlənilən davranış barədə məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması
6.Həm vəzifənin icra edilməsi ilə bağlı cəmiyyət üçün ümumi etik dəyərlər,həm də həmin vəzifə ilə əlaqədar ümumbəşəri qəbul olunmuş bəzi etik prinsip və dəyərləri nəzərə almaq bacarığı

ATM-B10 X Blok

ATM-B10 1. Maliyyə menecmenti

1. Müvafiq analitik keyfiyyət və kəmiyyət metodlarından istifadə etməklə biznes aktivlərinin qiymətləndirmək, kapital layihələri və investisiyalar barədə məsləhətlər vermək bacarığına
2. Alternativ maliyyə mənbələrini və maliyyələşmənin müxtəlif yollarını müəyyənləşdirmək və qiymətləndirmələr etmək bacarığna
3. Maliyyə imkanlarını artırmaq üçün alternativ maliyyə mənbələrini aşkar etmək, təhlil etmək və müvafiq tövsiyyələr vermək bacarığına
4. Maliyyə qərarlarının qəbul edilməsində tənzimləmə, idarəetmə və etika sahəsindəki mövcud dəyişiklər barəsində məlumatlı olmaq və yeni tövsiyyələr hazırlamaq bacarığına
5. Biznes və maliyyə riski ilə əlaqəli biznes fəaliyyətinin idarə edilməsində müvafiq strategiyaları təhlil etmək və baş verə biləcək təsrilər barədə tövsiyyələr vermək bacarığına
6. Əlavə dəyər yaratmaq məqsədilə investisiya qiymətləndirilməsi, biznesin yenidən təşkili, vergilərin və risklərin idarə edilməsi, xəzinə və dövriyyə kapitalının idarə edilməsi bacarığına.

ATM-B10 2. Qiymətli kağızlar bazarı

1.Qiymətli kağızların müxtəlif meyarlar üzrə təsnifləşdirilməsini öyrənəcəklər
2.Ödəniş və əmtəə qiymətli kağızları haqqında biliklərə malik olacaqlar
3.Qiymətli kağızların forması və buraxılış şərtləri haqqında məlumatları təhlil etməyi bacaracaqlar
4.Riskin səviyyəsinə görə qiymətli kağızların mövqelərini müəyyənləşdirməyi öyrənəcəklər
5.Birjada icra olunma müddətinə görə əqdlərin müqayisəli təhlilini aparmağı bacaracaqlar

6.Azərbaycanda qiymətli kağızların inkişaf mərhələlərinin müstəqil surətdə müqayisəli təhlilini aparmağı biləcəklər

ATM-B10 3. Bank menecmenti

1.Müxtəlif yanaşmaların müqayisəli təhlili və nəzəri ümumiləşdirilmələrin aparılması metodikasını bilmək.
2.Bank menecmenti inkişaf konsepsiyasını şərh etməyi bilmək.
3.Bank biznesinin maliyyə vəziyyətinin göstəricilərini bilmək.
4.Bank xidmətləri bazarının cari vəziyyətini və tendensiyalarını bilmək.
5.Müasir kredit bazarının konyunkturasını, onu müəyyən edən amillərini təhlilini bilmək.
6.Ölkənin, bölgənin bank sisteminin inkişafının qiymətləndirməsini bilmək.

ATM-B11 Xİ Blok

ATM-B11 1.qiymət və qiymətləndirmə

1.Qiymət və qiymətin əmələ gəlməsi bazar iqtisadiyyatının əsas elementlərindın biri olmasını izah etmək bacarığı.
2. Qiymət bazar konyukturasının əsas ünsürlərindən biri olduğunu izah etmək bacarığı
3.Xərclərin qiymətin formalaşmasında rolunun olmasını izah etmək bacarığı Bazar iştirakçıları olan istehsalçılar Və istehakçılar son anda qiymət anlayışı adı altında razılaşmalarını iah etmək bacarığı
4.Müasir şəraitdə nəqliyyat,məişət,kommunal xidmətləri ilə əlaqədar qiymətin tənzimlənməsinin zəruriliyi izah etmək bacarığı
5.Xarici ticarətin reallaşmasında qiymətin böyük rolunu izah etmək bacarığı
6.Qiymətin əmələ gəlməsində vergi,pul və kreditin rolu mühüm əhəmiyyət kəsb etməsini izah etmək bacarığı

ATM-B11 2. Münaqişələrin idarə edilməsi

1. Biznes təşkilatlarında münaqişələrin təbiətini bilməlidir.
2.Münaqişələrin səbəbləri və onların aradan qaldırılması yollarını bilməlidir.
3.Münaqişə və qeyri münaqişə davranış qanunauyğunluqlarını bilməlidir.
4.Qeyri-standart vəziyyəti idarə etmək imkanları və başqalarına müsbət təsir göstərməyi bilməlidir
5.Təşkilatdaxili münaqişə və müqavimətlərin həll edilməsi strategiyasını bacarmalıdır.
6. Ünsiyyət tərəfdaşların qarşıdurma artmasına aparan davranış nümunələrini tanımağı bacarmalıdır.

ATM-B11 3. Turizmin əsasları

1.“Turizm”, “turist”, “səyyah”, “səyahət”, “ziyarətçi”, “ekskursiya”, “xidmət”, “turizm müəssisəsi” və s. əsas anlayışların mahiyyətini dərk etmək, turizmin fəaliyyət növü və mühüm xidmət sahələrindən biri kimi mahiyyətini izah etmək, turizmin iqtisadi, sosial-mədəni, ekoloji, işsizlik və s. kimi müxtəlif problemlərin

həllində əhəmiyyətini əsaslandırmağı bacarmaq;
2.Qonaqpərvərlik ənənələri, onların formalaşma və təkamül tarixini öyrənmək, açıq və qapalı məkanda turizm tələbatlarının təmin edilməsi imkanlarını müəyyən etmək, qonaqpərvərlik ənənələrinin formalaşmasını regional xüsusiyyətlərini və fərqliliklərini mənimsəmək və nəticələrə gəlmək;
3.Turizmin formalaşmasına və inkişafına təsir edən amilləri qruplaşdırmaq və təsnifləşdirmək, turizm motivi yaradan amillərin psixoloji aspektlərini şərh etmək, turizmin inkişafını təmin edən siyasətin əsaslarını müəyyən etmək, turizmin formalarını, növlərini, tiplərini, kateqoriyalarını fərqləndirməyi bacarmaq, yeni turizm növlərinin təşkili üçün təkliflər vermək;
4.Əsas turizm sənayesi sahələrinin funksiyalarını, turizm xidmətlərinin istehsalı və turların formalaşmasında rollarını müəyyən etmək, əsas və əlavə xidmətlər istahsal edən və turizm prosesində bilavasitə və dolayı iştirak edən sahələri fərqləndirmə səriştələrinə yiyələnmək və onların inteqrasiya istiqamətlərini təklif etmək;
5.Turizm məhsulunun formalaşdırılması texnologiyasını mənimsəmək, turizm bazarının spesifik xüsusiyyətlərini fərqləndirə bilmək, yeni məhsul və xidmət texnologiyaları tərtib etməyi bacarmaq;
6.Turizm müəssisə və təşkilatlarının funksiyalarını öyrənmək və fəaliyyətlərini təkmilləşdirmək, tur və marşrutların formalaşdırılmasının innovasiya əsaslarını yaratmaq, xidmət səviyyələrini və personalın davranış və etik mədəniyyətinin formalaşdırılmasını bacarmaq.

TE-B00 Təcrübə

1.1. Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir. İxtisasın xüsusiyyətlərindən asılı olaraq təcrübənin təşkili qayadaları ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən oluna bilər.
1.2. Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, tədqiqat laboratoriyasında (eləcə də universitet, AMEA, özəl yerli, yaxud beynəlxalq təşkilat və şirkətlər və s.) təşkil oluna bilər.
1.3. Təcrübə prosesindən maksimal fayda əldə etmək üçün bu proses aşağıdakı kimi 4 mərhələdə təşkil oluna bilər: 1) tələbə karyera planlaşdırılmasın! doğru tərtib etməyi öyrənməli, 2) eləcə də yumşaq və 3) sərt bacarıqlara yiyələnməli, 4) müəssisə və təşkilatlarda təşcrübə keçməli və ya onlardan daxil olan sifariş layihəsini yerinə yetirməlidir.
1.4. Tələbənin karyera planlaması və yumşaq bacarıqlar fənnlərini mənimsəməsi ona təhsil müddətində özünüinkişaf və fürsətlərin dəyərləndirməsinə imkan yaradacaq. Belə ki, “Karyera planlaması” fənni üzrə kursu mənimsəməklə tələbələr karyera barədə ilkin anlayışları, təhsil müddətində dəyərləndirilməli olan karyera inkişaf fəaliyyətlərini biləcək; karyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv- düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də iş üçün doğru müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rezüme, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacaracaq; iş müsahibəsinə hazırlıq

prosedurlarını və müsahibə texnikalarını anlayacaqdır.

1.5. "Yumşaq bacarıqlar" fənni sayəsində isə tələbə vaxtın effektiv idarə edilməsini, stress menecmentini, kreativ, tənqidi və analitik düşüncə formalarını biləcək; problem həll etmə və qərarvermə texnikaları, ictimaiyyət qarşısında çıxış, səlis nitqin inkişaf yolları, bədən dili və doğru təqdimat qaydalarını, eləcə də komanda işinin qurulmasını bacaracaq; liderlik haqqında prinsipləri anlayacaqdır.

1.6. Sərt bacarıqlar" fənni tələbələrə iş dünyasında ən çox istifadə edilən excel alətlərindən, layihələrin idarə edilməsində proqram təminatlarından səlis istifadəni bacaracaq; iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya qaydalarını biləcək; rəqəmsal savadlılıq istiqamətindəki əsas nüansları anlayacaq, şəxsi brendin qurulması yollarını biləcəkdir.

1.7. Təcrübəni təşkili iki formada təklif olunacaqdır. Belə ki. tələbələr şirkət və qurumlarda təcrübə imkanlarını araşdıracaq və müsbət dəyərləndirilən tələbələr qarşı tərəfin razılıq sənədlərini universitetə təqdim edəcəkdir. Təhsil müddətində mənimsənilmiş karyera planlaması, sərt və yumşaq bacarıqlar sayəsində iş dünyasında uğur qazanma ehtimalları yüksək olacaqdır. Təcrübədən öncə ali təhsil müəssisəsi və təcrübə təşkil olunacaq şirkət/müəssisə/laboratoriya müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər şirkət/müəssisə/laboratoriyada, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri və digər zəruri təfərrüatlar əks olunur.

1.8. Təcrübənin təşkili barəsində ikinci forma isə tələbələrin iş dünyasından daxil olan sifariş layihələrinin icra olunmasıdır. Belə ki, şirkət və qurumlarda ehtiyac duyulan araşdırmalar, təkmilləşmə imkanları, problemlərə həll yollan tələbə və mentor müəllimlərin birgə fəaliyyəti ilə təhlil ediləcək və layihə şəklində sifarişçilərə təqdim ediləcəkdir.

1.9. Təcrübənin qiymətləndirilməsi təqdim olunmuş layihənin dəyərləndirilməsindən sonra iş dünyası nümayəndələri tərəfindən həyata keçiriləcəkir.

TE-B01 Karyera planlaması

1.10. **"050408 - Menecment"** ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları həm özəl həm dövlət sektorunda layihə menecmenti, insan resursları menecmenti, ictimaiyyətlə əlaqələr, müştəri əlaqələrinin idarəedilməsi, əməliyyatların idarə edilməsi, satış kimi sahələrdə layihə meneceri, insan resursları meneceri, əməliyyatlar üzrə menecer, satınalmalar üzrə menecer, ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə menecer, müştəri əlaqələri üzrə menecer peşələrində işləyə bilərlər. Eyni zamanda sahibkar, dövlət qulluqçusu kimi də fəaliyyət göstərə bilər.

1.11. Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb səhifəsində yerləşdirməlidir.

1.12. **"050408 - Menecment"** ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları təhsillərini

"İqtisadiyyat və idarəetmə" ixtisasları qrupuna daxil olan bütün Magistr proqramlarında davam etdirə bilərlər.

Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Karyera planlanması (FTN)

1. FTN 1 - Özlərinin güclü və zəif tərəflərini başa düşməklə, şəxsi maraqlarını və dəyərlərini tanıyır, həmçinin, öz potensiallarını müəyyənləşdirir və karyera hədəflərini təyin edə bilir.
2. FTN 2 - Müxtəlif karyera yollarını və fəaliyyət sahələrini dərk edir, onların öz maraqlarına və hədəflərinə uyğunluğunu qiymətləndirə bilir.
3. FTN 3 - Tələbələr qarşıya qoyduqları karyera hədəflərini dəqiqləşdirir və onları həyata keçirmək üçün planlar hazırlayırlaya bilirlər.
4. FTN 4 - Burada özlərinə lazım olan bilik və bacarıqları öyrənir, inkişaf etdirir və onları tətbiq etməyin mexanizmlərinə malik olurlar.
5. FTN 5 - İş axtarışı prosesində effektiv strategiyaları tətbiq etməyi öyrənirlər, CV-lərini hazırlayır və iş müsahibələrinə hazırlaşmaq yollarını bilirlər.

FTN 6 - Karyera planlarını idarə etməyi öyrənirlər, dəyişikliklərə uyğunlaşmaq üçün strategiyalar tətbiq etməyi və inkişaf etdirməyin mexanizmlərini bilirlər

TE-B02 Yumşaq bacarıqlar

FTN-1. Geniş çeşidli yumşaq bacarıqların əhəmiyyətini və mahiyyətini, aktuallığını və karyeraya təsirini şərhini edir.
FTN-2. Vaxt - istənilən resursdan qiymətlidir, vaxt töhfədir, işləri necə tamamlamalı, diqqəti necə yönəltməli, düşüncə alətləri ilə enerji tədarükü, detallara diqqət, etibarlılıq,uğur zəncirini və vaxt büdcəsinin mahiyyətini bilir.
FTN-3. Qərar qəbuletmənin əsasları, effektiv şəkildə qəbul edilmiş qərarın faydalarını, arqumenti necə formalaşdırmağı, düzgün seçim etməyi bilirlər.
FTN-4. Münaqişəyə qarşı strategiyalar, stresdən pozitiv məqsədlərə doğru əsas üsulları, özünün və başqalarının hisslərini idarə etməyi bacarır.
FTN-5. Danışıqlar yolu ilə təsir etmək imkanı, ən optimal sazişə nail olmaq üçün taktikalar və təqdimatlar bacarığı, problemlərin kompleks həllini və etibarlı münasibətləri qurmağı bacarır.
FTN-6. Müxtəlif nitq vəziyyətlərində özünəinamlı, təsirli olmağı, tənqidi və analitik düşüncə, təhlil, müzakirə və mülahizələr etmək bacarığını nümayiş etdirir.
FTN-7. Bütün səviyyələrdə – strateji, təşkilati və komanda səviyyələrində çalışan liderlər üçün ruhlandırmağın, təsir göstərməyin, dəyişikliyi idarə etməyin, məqsədlərə çatmağın yollarını müəyyənləşdirə bilir

Sərt bacarıqlar

FTN - 1. Rəqəmsal biliklərini fəaliyyət dairəsində tətbiq etməyi bacarmalıdır.
FTN - 2. Təhlil etmə bacarıqlarına, nəzəri biliklərə sahib olmalı.
FTN - 3. Dəyişən bazar tendensiyalarını izləməyi bacarmalı bunun üçün mövcud

resursları tanıya bilməlidir.
FTN - 4. Müasir iş dünyasında tələb olunan layihə idarəetməsi və onun çevik idarəetmə formasını bilməlidir.
FTN - 5. Maliyyə savadlılığına sahib olmalı, pul
ehtiyyatlarının düzgün idarə olunması üçün lazım olan alətləri tanımalıdır.
FTN - 6. Şəxsi brend alətini düzgün qura bilməli və
ondan doğru dürüst istifadə etməyi bilməlidir.
FTN - 7. İstər iş həyatında istərsə öz həyatında daim mentor dəstəyini tapa bilməli və daim bunun üzərində təkmilləşdirmə yollarını bilm